

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

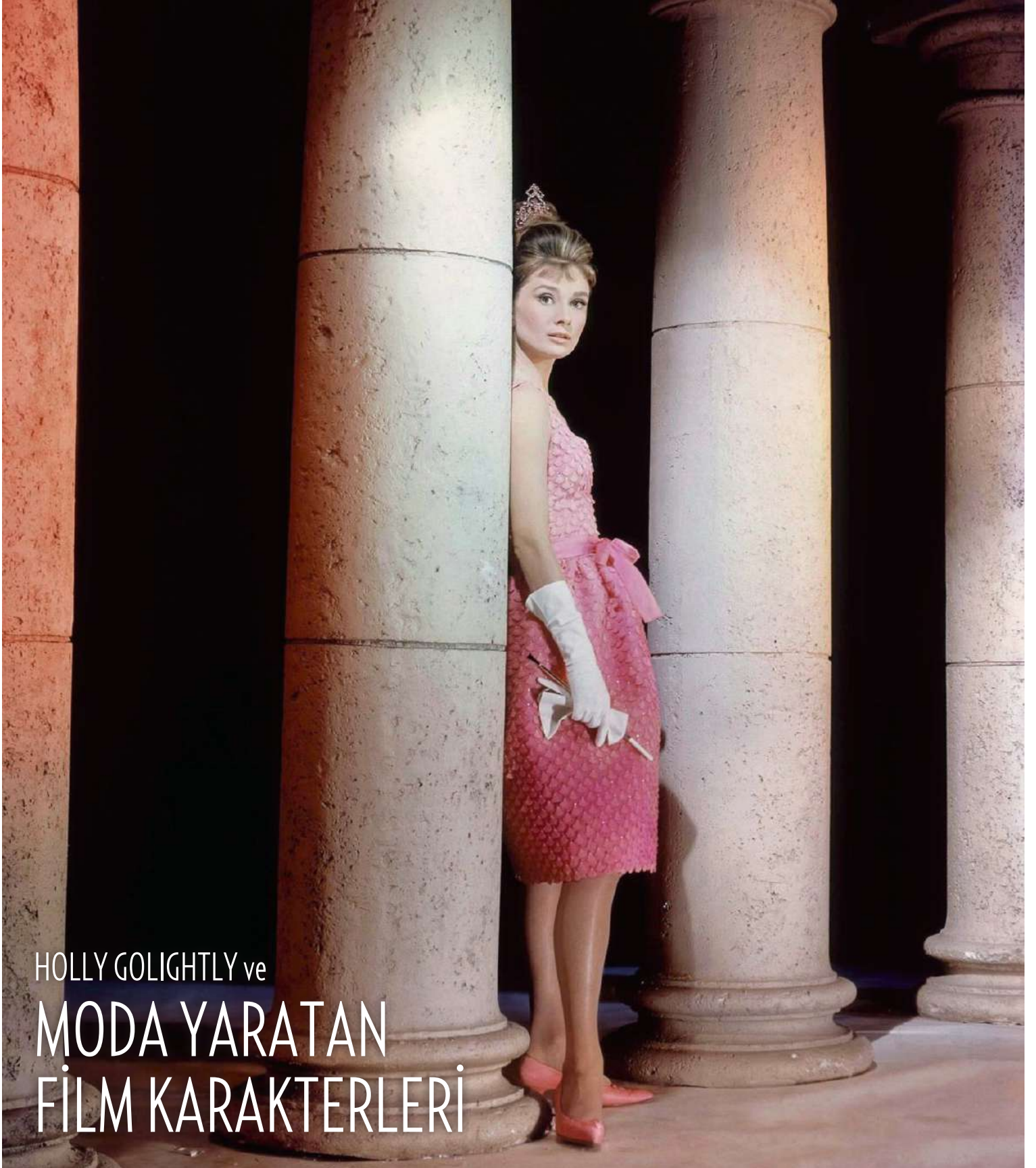
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HOLLY GOLIGHTLY ve
MODA YARATAN
FİLM KARAKTERLERİ

5 MADDEDE ARKA PENCERE OKUMA KILAVUZU

- 1.** Tek tıkla yaklaş. Tek tıkla uzaklaş.
- 2.** Yaklaştın mı fareyi gezdirerek sayfa üzerinde dolaş.
Gerekirse büyüt, daha çok yaklaş.
- 3.** Düğmelere (üstte) bas; tüm içeriği gör, tam ekran izle,
paylaş, sayfada arat, yazdır.
- 4.** Sayfa seç, forma seç (altta).
- 5.** Arşiv menüsünden (sağda) eski sayıları oku.

TADINI ÇIKARARAK YAPABİLMEK BİR İŞİ!

İLK SAYI İÇİN ÜÇ AYDAN UZUNCA BİR SÜRE MESAI YAPTIK. İKİNCİSİ İÇİNSE YALNIZCA BİR HAFTAMIZ VARDI. BU BİR hafta durmadan çalışmakla geçti. Yeni sayı kadar, ilk sayıdan gözümüze çarpan eksik ve hataları ardımızda bırakmaya da özen gösterdik. Sayenizde, yorulduğumuzu hissetmedik. Daha en baştan ortaya çıkan ürüne yöneltmiş olduğunuz ilgi ve dikkat bizi ziyadesiyle mutlu etti. İşini yapmış insanların huzuruyla dolduk. Peşine düştüğümüz hayali daha çok sevip, benimsedik.

Size, kaderi (bu dergiyi emekleriyle var edenlerin dışında) kimsenin iki dudağının arasında olmayan, tümüyle bedava bir yayın ulaştırabildiğimiz için iftihar ediyoruz. Bunu uzun yıllar boyunca ve her fırsatta üstüne koyarak yapabilmek geçiyor gönlümüzden. Değişen okuma alışkanlıkları göz önüne alınarak hazırlanmış bu projenin, iyi niyetli ve romantik bir girişim olarak değil, ileriye doğru atılmış gerçekçi bir adım olarak kabul edileceğini umuyoruz. Tüm birikimimizle yazacağımız yazıların okunacağını, okundukça daha çok severek, isteyerek, daha iyi yazılar yazacağımızı varsayıyoruz. Bu ilk sayı için vermiş olduğunuz desteğin daimi olması bizim bu projeden tek beklentimiz...

Derginin haftalık olması, gündemi yakalayabilmek, tüm filmlerin eleştirisine yer verebilmek kadar, alışkanlık yaratabilmek gibi temel bir düşünceyle tercih edildi. Aylık bir yayında karar kılıp işin kolayına kaçabilirdik. Gelgelelim kolay değil doğruyu bulmak için gayret ettik; kendi kendimize meydan okumaktan çekinmedik. Teknik açıdan zor da olsa her hafta karşınızda olacağız. Taptaze yazılarla Arka Pencere'yi donatacağız. Eski sayıları okuyabilmeniz, yazıları geriye doğru hatırlayabilmeniz için de kullanışlı bir arşiv hizmeti sunacağız.

Giderek internete özgü hipermetin anlayışıyla oluşturulmuş tıklanabilir film isimleri, güncellemeleri paylaşabileceğimiz bir adres defteri ve daha nice özellik ekleyeceğiz. Zaman içinde sizin de bizi daha iyisi, daha kusursuzu için yönlendireceğinizden kuşkumuz yok. Ağız tadıyla yazacak, ağız tadıyla sinema dergisi yapacağız. Sizler ağız tadıyla bir şeyler okuyun diyerek, elimizden geleni ardımıza koymayacağız. Bu pencere bizim. Sizin. Hepimizin...

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com
BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com
GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR
KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, KEMAL EKİN AYSEL, KEREM SANATEL, MURAT EMİR EREN,
MÜGE TURAN, OLCAN ÖZYURT, FİLİZ ÖRGEN, MUHSİN AKGÜN, EMEL GÖRAL

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Kiskanmak, Coco Chanel'den Önce, Yasak Bölge 9, Aşk Geliyorum Demez, İncir Çekirdeği, Mezuniyet.

13 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.
Beş üzerinden, buçuksuz.

14 TRENDEKİ YABANCI

İslam Çupî'nin, zamanında senaryo da yazdığını biliyor muydunuz?

16 İTİRAF EDİYORUM

Kiskanmak'ın Seniha'sı Nergis Öztürk anlatıyor.

18 ÖLÜM KARARI

Sokaktaki moda yön veren 11 perde şahsiyetini seçtik.

22 ESRAR PERDESİ

Yasak Bölge 9, sağolsun, uzaylılara bakışımızı tümünden değiştirdi.
Peki sinema uzaylılara bugüne dek nasıl muamele etti?

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Melville-Delon işbirliğiyle, efsanevi Kiralık Katil...

28 AİLE OYUNU

Son çıkan DVD eleştirileri. Star Trek, Güneşi Gördüm, Kurtlarla Dans, Soldaki Son Ev, Kız Kardeşim - Mommo, Şeker Adam'ın Laneti, Kanlı Tepeler.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı.
Red Sonja, A Definitive Study of Alfred Hitchcock, Edwige Fenech, La Mujer Sin Cabeza, 15. Gezici Festival.

KISKANMAK

YÖNETMEN Zeki Demirkubuz
OYUNCULAR Nergis Öztürk, Berrak Tüzünataç, Serhat Tutumluer
YAPIM 2009 Türkiye
SÜRE 97 dk.

Film yönetmenin her zamanki minimalist stilini elinin tersiyle ittiği yapısıyla dikkat çekiyor ilkin. Acaba Zeki Demirkubuz sinemasında yeni bir dönem mi başlıyor, yoksa bu kısa bir mola mı?

ZEKİ DEMİRKUBUZ SİNEMASININ BÖYLE 'FERAH' BİR HALKAYA İHTİYACI VAR mıydı? Bize de uzun uzun bir düşünme payı bırakan... Ferah derken, yanlış anlaşılma olmasın, "Kıskanmak" belki de filmografisinin en depresif, en kasvetli, en daraltıcı duraklarından. İnsanı yoran, yorarken de derin düşünce girdaplarına yuvarlayan, vicdan, nefret, tutku, acı, pişmanlık ve, söylemekte sakınca yok, kıskançlık gibi gözde temalarını bir kez daha takip takıştıran bir film bu. Ne var ki, birçok açıdan bildik Demirkubuz sinemasından da keskin biçimde ayrılan yanları var. Hayranlarının dimağında kekremsi tatlar bırakabilecek...

Kimi yönetmenler, sinemasal yolculukları esnasında keskin makaslarla rotalarını değiştirebilirler. Bunun kimi kişisel nedenleri de olabilir, ancak şurası kesin ki, çok özel bir sinema icra ederken bile dümeni bambaşka bir tarafa kırma ihtiyacı hisseden yönetmenler vardır. Gus Van Sant buna iyi bir örnektir. "Mala Noche"yle başlayıp "Even Cowgirls Get the Blues"a uzanan bir dönemi stüdyolarla flört ettiği ikinci bir dönem izler. Arka arkaya "To Die For", "Good Will Hunting" ve "Psycho"yu çeker ve büyük stüdyoların aman vermez düzeninden kısıya bunalmasının da payıyla, "Gerry"den itibaren yeniden minimal, kişisel bir sinemaya yönelir.

Çok iddialı bir varsayım olmakla birlikte, "Kıskanmak" da Demirkubuz sinemasının, çok değil belki, ama bir miktar makas değiştirdiği bir film olarak göze çarpıyor. Vaziyet öyle olmayabilir, bir sonraki filminde yeniden daha minimal bir üsluba yönelebilir, lakin bu kez Demirkubuz'un birçok açıdan kabuğunu kırdığı bir filmle karşı karşıyayız. Bunun gerçekten bir "kırılma filmi" olup olmadığını ise zaman gösterecek.

Biliyorsunuz, üç yıl önce "Kader"de "Masumiyet"i'nin Uğur ve Bekir'inin arka planını doldurmuştu. Hem de ne doldurma! "Kader"i izledikten sonra "Masumiyet"e eski bilinçle bakabilmek kimselerin becerebileceği bir şey olmayacaktır. Gelin görün ki, filmsel mantıkla düşününce, 70'lerin sonları veya 80'lerin başına

tarihlenmesi gereken "Kader"i bile bugüne taşımakta beis görmeyen yönetmen, burada Nahid Sırrı'nın metnine aynı şeyi yapmaktan kaçınıyor. Dönem filmi olması "Kıskanmak"ı Demirkubuz filmografisi içinde özel kıtıyor kılmasına da, gene de iş bununla kalsa iyi!

Onun fazlalıklarından arınmış, saf bir üslubun peşinde koştuğunu biliyoruz. "Kıskanmak"ta ise o her zamanki saflıktan, kamerasının o her zamanki vakur, soğukkanlı halinden eser yok. O nefis sanat yönetmenliğine tanık olmanın keyfini çıkarırcasına, bu kez çok daha heyecanlı, gergin bir Demirkubuz kamerası var. Şaryolar üzerinde kayıyor, bol bol pan yapmakta asla tereddüt etmiyor... Kısacası Seniha, Mükerrerem ve Halit'in içine düştükleri çıkmazları pürtelaş (yoksa pürneşe mi!) kaydediyor bu kez.

Farkında mısınız, ilk kez kadın ruhunun bu denli derinliklerine sokuyor bizi "Kıskanmak"la. Önceleri onlara ana erkek kahramanımızın omzunun arkasından bakardık. Film bu açıdan da ayrılıyor öncüllerinden. Birisi kendini erkek tahakkümüne, diğeriye tutkusuna teslim etmiş iki kadının hikayesi. Halit tümüyle bu öykünün figüranı. Eğer "Kıskanmak"ı iki kadının aklı ve yüreğini okumaya çalışan bir film olarak görürseniz, bazı parçalar daha fazla yerine oturabilir. Biri güzel, diğeri çirkin ve her ikisi de birbirlerinin bu özelliklerini kabullenmiş, ancak mutsuz bu kadınlar, her şeyi riske atmaya, gemileri yakmaya hazırlar.

İlginçtir, "Kıskanmak" yoğun bir şekilde tutku noksanlığından mustarip. Filmden Demirkubuz'un önceki filmlerine kıyasla 'çarpılmadan' çıkarlar nedeni burada aramalı. Yönetmen ne kadar "Ben sebep-sonuç ilişkileriyle ilgilenmiyorum" dese de, Mükerrerem'in Nüşet'le ilişkisindeki motivasyonunu çözebilme gücü. Çözsen ne olur çözmesen ne olur diyeceklere de şu soruyu sormalı: Mükerrerem o ilişkinin nereye gideceğini sanıyor olabilir ki, ne idüğü belli bu delikanlıyı koynundan bir türlü söküp atamıyor?

Genelde çok sık getirilen bir eleştiriyi "Kıskanmak" için tersyüz etmekte fayda var.

Klasik Zeki
Demirkubuz
filmlerinden birini
izleyeceğini sananlar
avuçlarını
yalayacaklar.

97 dakikalık bir süre, bu öyküye yetmiyor. Seniha'yı, Mükerrerem'i ve hatta çok gerekmediği halde Halit'i yeterince tanıyamadan sinemayı terk etmek Demirkubuz'a ait bu filminden umduğumuz bir şey değildi. Bunda yönetmenin belki üç ana karakterinden Seniha'ya daha yakın durmayı tercih etmesinin payı olabilir. Bu tercih öyküyü ilginç kılıyor ama dramatik yapıyı zayıflatıyor.

Beri yandan, Seniha'nın bir yönetmen için çok çarpıcı, çok cazip bir karakter olduğuna kuşku yok. Bir noktadan sonra ağzından çıkan tek bir doğru cümle olup olmadığından şüphelenmeye başlıyorsunuz. Çirkin olduğunu gerçekten düşünmüyor bile olabilir! Kimi karanlık yönlerin açığa vurulduğu tiratlar da genellikle Seniha'nın ağzından dökülüyor. 'Geçmişteki aşık olduğu çocuğa dair' anısı ise tam bir Demirkubuz imzası.

Fragmanı görüp o eski Türkçeyi işitenler arasında gözü korkan çok sayıda sinemasever olmalı. Demirkubuz gibi sinemamızın en iyi diyalog yazan senaristi burada da Nahid Sırrı'nın ve dönemin kaidelerine uymayı yeğliyor. Ve ortaya çıkan hiç de rahatsız edici bir sonuç değil.

Hepsi bir yana, finalde, Seniha'nın kıskançlıktan yalama olmuş ruhunu o her zamanki kapanmayan Demirkubuz kapısının anlatmasının ardında insanı rahatlatan ve elbette ürperten bir yan olduğu da yadsınamaz... [\[1\]](#)

Sadece Öztürk ve Tutumluer değil, Tüzünataç da o kostüm ve diyalogları bu çarpıcı Demirkubuz evrenine başarıyla aktarıyor.

Çok seri bir şekilde bağlanan final, arzu ettiğiniz tadı vermiyor.

COCO CHANEL'DEN ÖNCE

ORJİNAL ADI Coco Avant Chanel
YÖNETMEN Anne Fontaine
UYUNCULAR Audrey Tautou, Benoît Poelvoorde, Alessandro Nivola
YAPIM 2009 Fransa
SÜRE 105 dk.

Bu yıl
 'Coco Chanel Yılı'
 olarak ilan
 edildi de bizim mi
 haberimiz yok?

B U SATIRLARIN YAZARININ ANLAMADIĞI BİR ŞEY VAR. TÜRK filmlerinin artık neredeyse üçer dörder gösterime girdiği ve birçok iyi yabancı film için salon bulunamayan ülkemizde, Coco Chanel hanımefendinin sıkıcı hayatını anlatan ve aynı yıl çekilen iki ayrı film, bir ay içerisinde nasıl olur da gösterime çıkar?

Kızkardeşiyle beraber küçük yerlerde sahne alan ve sarhoşlara şarkı söyleyen Coco Chanel, ablasıyla lüks içinde yaşama hayalleri kurarken bir mirasyediyle tanışıyor. Adam onunla bir süre gönül eğlendiriyor ama Coco ablası tarafından terkedilince ne yapacağını bilemediği için bavulunu toplayıp adamın şatosuna ve hayatına çörekleniyor. Filmin yarısı boyunca Coco ne yapacağını bilmeden ortalarda dolanıyor. Şarkıcı mı olsam, oyuncu mu olsam filan derken modacı olup çıkıyor! En büyük farkı dönemin olmazsa olmazı korselere itibar etmemesi. Ha bir de eski şapkaları kırıp kırıp Heidi şapkaları yapıyor. Bunlar yüzünden dikkat çekiyor, ama bir sürü şey

istiyor, modacı olmak istemiyor! Ancak Boy adlı bir genç adamla tanışınca bütün dengesi altüst oluyor. Boy aslında bir başkasıyla nişanlı olan ve mirasyedi adamdan daha şık görünen bir İngiliz züppesi. Coco bu adamın bir süre metresi olmayı kabul ediyor, onun sayesinde bir modaevi açıyor ve sonrası malum...

Coco Chanel'in birisi anlatınca 'vay be' diyebileceğimiz bir hayatı yok bizce. Bir mirasyedinin yanında süklüm püklüm bir hayat yaşarken nişanlı bir adamla takılması mıdır Coco Chanel'in hayatındaki film yapılmaya değer şey? Film bize şu sorunun cevabını vermekten aciz ne yazık ki: Bu kadın neden dönemin kıyafetlerine uymuyor ve değiştirip kendine ait bir moda akımı yaratıyor? Film şöyle cevap veriyor bu soruya: Çünkü öyle! 📺

Audrey 'Amelie' Tautou'nun dışında Marie Gillain ve Emmanuelle Devos gibi Fransız aktrisler de var...

Coco ve Boy'un tanışmalarından sonrası filmde o kadar yavaş anlatılıyor ki tempo ciddi ciddi düşüyor...

YASAK BÖLGE 9

ALTERNATİF BİR FİLM “YASAK BÖLGE 9”. BİLDİK BİR HİKAYEYE GÖRÜLMEDİK BİR yorumla yaklaşan, alışageldiğimiz şemaları uygulamaktan itinayla kaçınan... Seyirciyi, çok sevip bağrına basanlar ve nefret edip yerden yere vuranlar şeklinde ikiye bölmesi normal. Zira önümüzde enikonu sıra dışı bir şey var. Sıra dışı bir şey görmeye hazır olanlar için nimet, olmayanlar yahut hazırlıksız yakalananlar içinse külfet kabilinden.

Neill Blomkamp, yine kendi imzasını taşıyan ve Peter Jackson'ı (yapımcı) bir görüşte hayran bırakan 2005 yapımı, 6 dakikalık kısa filmi “Alive In Joburg”tan esinle yapmış “Yasak Bölge 9”u. İyi ki de yapmış. Gerek bilimkurgu türünde, gerekse 2000'ler sinemasında iz bırakacak bir yapıt çıkmış ortaya. 30 milyon dolar gibi Hollywood için küçük sayılabilecek bir bütçeyle perdede yaratılan etki inanılmaz.

Blomkamp'ın Terri Tatchell ile birlikte yazdığı senaryo kadar, elindeki malzemeyi görselleştirme ve hikayesini grafik olarak anlatma becerisi de takdire şayan. Yönetmenin konuya sözde belgesel mantığıyla giriş yapmasından CGI tasarımına, sitayişle söz edilecek pek çok nokta var sinematografiye dair. (Havada asılı duran o heyula gibi uzay gemisi nedir; başlı başına film olur, müthiş bir fikir!) Seyirciye planlı bir ‘rahatsızlık hissi’ geçiren dinamik kurgu da harika, o da övülebilir pekala.

Ne var ki “Yasak Bölge 9”u sıra dışı yapan hiçbirisi değil. Bunlar olsa olsa daha şık, daha inandırıcı, giderek heyecan verici yapıyorlar bu yeni filmi. Onu sıra dışı yapansa hikayeyi kendine özgü bir yorumla kavrayışı ve deyim yerindeyse kucağına bırakışı. Uzaylıların dünyamızı istila etmesi üzerine alt-alt türlerle kadar varan sayısız film seyrettik. Bunların yüzde doksan sekizi uzaylıların bize ne yapacağıyla uğraşıyordu. Kalan birkaç ilginç ürünseniz bizim onlara ne yapacağımızı, çokça mizahi bir şekilde ele alıyordu. “Yasak Bölge 9”, insanoğlunun halihazırda içinde bulunduğu kolektif ruh haliyle uzaylılara nasıl yaklaşacağına değgin karanlık bir projeksiyon

sunuyor. Filmin geçtiği yerde, Güney Afrika'da 15 yıl öncesine kadar yürürlükte kalabilmiş bir politika olan ‘apartheid’ yani ırk ayrımcılığından, ‘zenofobi’ yani yabancı düşmanlığına, ipliğimizi pazara çıkaran bir hesaplasmaya giriyor.

Uzaylılar gelmeden de yeterince tekinsiz, güvensiz bir yer olduğu apaçık üzerinde yaşadığımız gezegenin. Onların gelişiyle değişen çok bir şey olmuyor. Toplama kampını aratmayan bir gettoya tıkılıyor, insanların, toplumların öteden beri birbirine reva gördüğü muameleden nasiplerini alıp, itilip kakılıyorlar.

O çirkin ve itici halleriyle (karidesler!) bizim de doğal bir özdeşleşme kurmamız engelleniyor, duygusal bir sınava çekiliyoruz. Gelin görün ki filmde prototipini Wikus Van De Merwe karakterinde bulan insan soyuyla özdeşlemek de pek mümkün değil. Dönüp de yüzüne bakmayacağınız, sefil bir herif, maalesef. Bu karakterle özdeşlememiz, onun kendine, kendi türüne yabancılaşması ile olanaklı hale geliyor. İnsan olduğunu hatırlaması için uç noktada bir yabancılaşma yaşaması, ahlaki bir dönüşüme uğraması icap ediyor. Fiziksel olarak yaşadığı en mutant evre, ruhsal açıdan insana en çok yaklaştığı yer.

Buradan da anlaşılabilceği üzere bilimkurgu motifleriyle oynuyor gibi yapıp, toplumsal ve bireysel düzeyde insan eleştirisine soyunuyor, ideolojik cümleler kuruyor yönetmen. Bunu da seyirlik, eğlencelik olma özelliğinden zerre kadar taviz vermeden, olabilecek en oyuncaklı şekilde yapıyor. Bereket, Peter Jackson gibi bir film imparatoru el veriyor da biz de uzun yıllar peşine düşeceğimiz bir yetenekle, Neill Blomkamp'la tanışıyoruz. “Yasak Bölge 9”, Arka Pencere kanalıyla sizlere önereceklerimiz listesine en ön sıradan giriş yapıyor...

Hiçbir yerden tanımadığımız Sharlto Copley, olağanüstü mutasyon yorumuyla Jeff Goldblum'u (Sinek) kışkandırıyor.

İlk 15 dakika filmin temposu ve içeriği konusunda yanıltıcı olabilir. Sabırlı olmakta fayda var.

ORJİNAL ADI District 9
YÖNETMEN Neill Blomkamp
OYUNCULAR Sharlto Copley, Jason Cope, David James, Mandla Gaduka, Vanessa Haywood
YAPIM 2009 ABD-Yeni Zelanda
SÜRE 112 dk.

Uzaylıların
gezegenimize nasıl ya
da neden geldikleriyle
ilgilenmiyor, klasik
spekülasyonlara
takılmıyor
Blomkamp. Onun
derdi ‘uzaylı
açılımı’nı tartışmak
besbelli...

İNCİR ÇEKİRDEĞİ

YÖNETMEN Selda Çiçek
YAPIM/SÜRE 2009 Türkiye, 82 dk.

TÜRKİYE’NİN DOĞUSUNDA YAŞANAN ‘kadın intiharları’nın altındaki nedenler hakkında film yapmak gibi ‘doğru’ bir motivasyonla yola çıkan Selda Çiçek, ilk filmi “İncir Çekirdeği”yle konunun özüne inmekten uzak bir görüntü çiziyor.

Bir gün içinde geçen hikaye, Mardin’den bir ailenin yaşadığı travmaların yansımalarını aktarmaya çalışıyor. Ailenin tek oğlunun mayına basarak ölümünün üzerinden geçen yedi yılda yaşanan trajediyi, ‘kadına bakış’ sorunsalını merkeze alarak anlatmayı deneyen film, karakterlerinin diyalog ve eylemleriyle bunu göstermeyi başaramıyor ne yazık ki. Erkek egemen toplumların ‘ikinci sınıf insan’ muamelesi yaptığı kadının yazgısına dair sağlam tespitler beklerken, bunu sadece el yordamıyla bulabiliyoruz filmde.

Derya Durmaz ve Özgü Namal’ı anne-kız olarak görmek de bir tür ‘yabancılaştırma efekti’ gibi duruyor yapımda. Buna ikna olamayınca, hikayeye girip takip etmek de haliyle olanaksızlaşıyor bizim için.

Sonuç olarak, ‘önemli’ (kangren olmuş) bir meseleye parmak basma amacıyla yola çıkıp ‘son durak’a ulaşamayan bir çalışma olarak kalıyor “İncir Çekirdeği”, heba edilmiş projeler arasındaki yerini alıyor...

Murat Özer

Mardin’in film platosu olarak daha sık kullanılması gerektiğini hissettiriyor yapım.

Hikayenin fazlasıyla dağınık trafiği, seyirciyi içine çekecek hamlelerden yoksun seyrediyor.

AŞK GELİYORUM DEMEZ

YÖNETMEN Murat Şeker
YAPIM/SÜRE 2009 Türkiye, 105 dk.

MURAT ŞEKER “İKİ SÜPER FİLM Birden” adlı ilk filmiyle umutveren bir çıkış yapmıştı. Ancak şimdi inatla yaptığı her romantik komediyle (Plajda, Aşk Tutulması) umutları tüketiyor. “Aşk Geliyorum Demez” de eski Türk filmlerine öykünüyor ama onların kötü bir taklidi oluyor sadece. Bir müteahhit bir hanı satın alıyor ve içindeki Kürt, Laz, İstanbul beyefendisi, Ege’li, Ermeni gibi memleketimin bütün renklerini bir arada taşıyan esnaf topluluğunu çıkarıp yerine alışveriş merkezi kurmak istiyor. Uyanıklar da harika bir plan yapıyor: İçlerinden birinin çapkın oğlu müteahhitin kızını ayartacak, kız da babasına “yapma babacım” diyecek ve olaylar tatlıya bağlanacak! Bu sırada Gökse’nin “Baksana Talihe” adlı cover’ını 4-5 kez çalıyor, farklılıklarımıza rağmen biz kardeşiz mesajı veriyor.

Şeker’in romantik komedileri erkek kadar, hatta bazen daha önemli olan tarafı yani kadın karakterini pek de önemsemiyorlar. Erkek karakterleri yurdumuzun pek çok erkeği gibi aynı tornadan çıkma oluyorlar. Kızlarına yeri belli... Önceki filmlerde tek boyutlu karakterlerle karşımıza çıkan Tuba Ünsal, Fahriye Evcen ve şimdi de Bergüzar Korel içleri boş süs bebeği muamelesi görüyorlar... **Burak Göral**

"İssız Adam" ekolünden gidip eski pop şarkılarımızdan bir kolaj yapılıyor... Meraklıları için güzel nostalji.

Eloğlunun çoktan çözüp de bitirdiği rom-kom türünde bizim hâlâ ne kadar bocaladığımızı gösteriyor...

MEZUNİYET

YÖNETMEN Doğa Can Anafarta
YAPIM/SÜRE 2009 Türkiye, 105 dk.

TÜRKİYE GENÇLİĞİNİN SORUNLARINI deşifre etme niyetiyle yapıldığı apaçık olan, ama bunu ‘kafası karışık’ bir biçimde yansıtan “Mezuniyet”, 20’li yaşlarının başındaki genç yönetmen Doğa Can Anafarta’yı bizlerle tanıştırtırken, onun sonraki adımlarında nereye koşacağını da merak ettiriyor bir yandan.

Mezuniyet günlerinde ‘kimlikleri’ni sorgulamaya çalışan bir grup ‘varlıklı’ lisenin dünyasına giriyoruz filmde. Onların geçmişle, bugüne ve gelecekle olan hesaplaşmalarını izlerken, varoş gençliğinin durumunu da (öfkesini de) yansıtmaya çalışıyor hikaye. Ama bu görünüm, filmdeki karakterlerin gerçeklikten kopuşlarının da tetikçisi oluyor.

‘Kenar mahalle’ gençlerinin tamamının ‘kötücül’ duygularla motive olması, buna karşın varlıklı gençlerin birer ‘kurban’ gibi gösterilmesiyle ‘sınıfcı’ bir yapı ortaya çıkıyor, ki bu da yönetmeni ezen bir bütünle buluşturuyor bizleri.

Teknik problemlerini bir kenara koysak bile, hem oyunculuklarda hem de hikaye anlatımında yaşanan sorunlar, “Mezuniyet”i amacının çok gerilerinde bir noktaya sürüklüyor.

Tüm bunlara karşın, gencecik bir yönetmenin heyecanını zaman zaman hissetmiyor da değiliz. Film kötü, ama böyle bir kazançla avunuyoruz işte!

Murat Özer

Eksik de olsa gençliğin kimi sorunlarını görmek, bu filmin artı hanesine yazılabilir.

Filmin sonlarına doğru iki arkadaş arasında yaşanan uzun diyalog, böyle bir sahnenin nasıl çekilmeyeceği gösteriyor.

KISKANMAK

COCO CHANEL'DEN ÖNCE

YASAK BÖLGE 9

THIS IS IT

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
MEZUNİYET					★	
İNCİR ÇEKİRDEĞİ					★★	
YASAK BÖLGE 9	★★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★★	★★★★★
AŞK GELİYORUM DEMEZ				★		★
KISKANMAK	★★★			★★★★	★★★★	★★★★★
COCO CHANEL'DEN ÖNCE				★★	★★★★	★★
THIS IS IT	☆☆☆☆☆			★★★★★	★★	★★★★
KONAK				★	★	★
KANA SUSADIM				★★★★	★★	★★
FAME				★★	★★	
MELEKLER VE KUMARBAZLAR				★★		★
İKİ DİL BİR BAVUL	★★★★★		★★	★★★★	★★★★★	★★★★
KANAL-İ-ZASYON			★	★★	★	
KARA BÜYÜ	★★★★	★★★★★		★★★★		
YUKARI BAK	★★★★	★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★
NEFES: VATAN SAĞOLSUN		★★★★	★★★★	★★★★		★★★★★
UZAK İHTİMAL	★★★★		★★	★★★★	★★★★	★★★★
AŞKIN (500) GÜNÜ	★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★	★★★★★
STAR TREK		★★		★★★★	★★	★★
KURTLARLA DANS	★★★★★	☆☆☆☆☆		★★★★★	★★★★	★★★★★
GÜNEŞİ GÖRDÜM		★★		★★	★★	★★★★
SOLDAKİ SON EV				★★★★	★★★★	
KIZ KARDEŞİM - MOMMO		★★		★★★★	★★★★	★★★★
ŞEKER ADAM'IN LANETİ	★★★★	★★		★★★★	★★★★	★★★★
KANLI TEPELER				★		

TRENDEKİ YABANCI

(STRANGERS ON A TRAIN, 1951)

TUNCA ARSLAN

MEÇHUL SENARİSTİMİZ İSLAM ÇUPI

1994'te kaleme aldığı bir yazısında, "Milliyet'te 1956 Macaristan zaferini yaratan Milli Takım fotoğrafını görünce, sanki bir sinematekte John Ford'un, Renoir'ın, Welles'in bir film klasiğini seyrederek gibi oldum" diyor Çupi ve iyi bir sinemasever olduğunu vurgulamış oluyor.

KIRMIZI-BEYAZ-SİYAH
SAMSUNSPOR VE İNADINA
GÖZTEPE TARİHİ, SICAĞIYLA
ACISIYLA ADANA FUTBOLU VE

Ankaragücü nostaljisi, Anadolu yıldızı Eskişehirspor ve Karadeniz fırtınası Trabzonspor... Son günlerde hayırlı bir iş yapıp birikmiş futbol kitaplarını okudum, çok keyif aldım, çok şey öğrendim, çok şey anımsadım. Futbolun 'okunacak' yanlarına ve Türkiye'ye dair gerçekten epeyce şey barındıran bu tür kitapları, herkese hararetle öneririm.

Bu kapsamda, İletişim Yayınları'nın üç ciltlik İslam Çupi yazıları derlemesi de gerçek bir hazine niteliğinde kuşkusuz. "Futbolun Ölümlü" ve "Olaylar Sağbekin Lahana Dolmasını Yemesiyle Başladı" başlıklı ilk iki cildi Barış Karacasu ile Kivanç Koçak derlemiş. "Mağlubu Anlatmak" başlıklı üçüncü cilt içinse Karacasu, Yavuz Yıldırım'la birlikte çalışmış.

'Futbol yazınınızın Balzac'ı', bazen de '...Rimbaud'su' olarak tanımlanan, gelmiş geçmiş en entelektüel futbol yazarı kabul edilen İslam Çupi'nin yazılarının tadına gerçekten doylunmuyor ama benim burada üzerinde durmak istediğim nokta futbol değil, Çupi'nin sinemayla ilişkisi.

1932'de Tiran'da doğan, 6 Şubat 2001'de 69 yaşındayken İstanbul'da yaşama veda eden İslam Çupi'nin, 1950'li yıllarda Yeşilçam'da senaristlik yaptığını "Mağlubu Anlatmak"ın girişindeki söyleşi sayesinde öğrenmiş oldum. Şahide Yazıcıoğlu'nun yaptığı, "Biz Şimdiki Dünyanın Yabancılarıyız" başlıklı, ölümünden yaklaşık bir yıl önce Milliyet gazetesinde yayımlanan söyleşide şöyle diyor Çupi: "İkinci Dünya Savaşı çıktığından, altı yaşındayken Türkiye'ye geldik. Çocukluğum Topkapı'da geçti. 1951 yılında okulu bitirip iş hayatına atıldım. Halde, birtakım katiplikler yaptıktan sonra, Yeşilçam'da senaryo yazmaya başladım. 22-23 yaşındaydım. Yazdığım senaryolar

arasında öyle ünlü filmler yoktur; zaten sansüre uğradılar. Hatta bir senaryomda herkes nüfus kağıdını yırtıyordu. Rejisörümüz Mümtaz Alparslan, bu film sansüre uğrar deyip çekmedi."

İnsan merak etmeden duramıyor tabii; önemli olmasalar da acaba hangi yapımların senaryolarına imza atmıştı İslam Çupi?

Şöyle ya da böyle, sinema tarihimizin kuytu bir köşesinde İslam Çupi'nin emeği var ve bundan haberimiz bile yok ya da tesadüfen öğreniyoruz; hem de bir sinema kitabından değil, futbol kitabından!

Çupi, büyük olasılıkla, kendi adını değil müstear ad kullanmış olmalı. Çünkü, başta Agâh Özgüç'ün "Türk Filmleri Sözlüğü" başta olmak üzere pek çok kaynak karıştırdım, 1949-1960 arasındaki hiçbir Türk filminin künyesinde İslam Çupi'ye rastlayamadım.

Türk sinema tarihi çalışmalarıyla tanınan üstat Rekin Teksoy'a telefon açtım, o da hiçbir bilgisi olmadığını söyledi.

En azından birden fazla iş birliği yapılmıştır düşüncesiyle Mümtaz Alparslan'ın yönettiği filmlere özellikle baktım, onlarda da yoktu. Fakat bu vesileyle, Mümtaz Alparslan'ın 1993 yılında "Üç Uzun Öykü" başlığıyla anılarını yayımladığını öğrenmiş oldum ki, şimdi o kitabın peşine düşmüş durumdayım. Belki o anılarda vardır bir şeyler...

İslam Çupi'nin futbol yazılarını okumaya devam ettikçe, karşıma sinemaya dair ilginç bir not daha çıktı. 6 Eylül 1994'te kaleme aldığı "1956 Yılına Diriltmek" başlıklı yazısında, "Milliyet'te 1956 yılının Macaristan zaferini yaratan Milli Takım fotoğrafını görünce, sanki bir dünya sinematekinde John Ford'un, Renoir'ın, Welles'in bir film klasiğini seyrederek gibi oldum" diyor Çupi ve satır arasında iyi bir sinemasever olduğunu vurgulamış oluyor. Yaklaşık 40 yıllık bir fotoğrafa bakınca, ünlü yönetmenleri, sinema klasiklerini aklına getiren kaç futbol yazarımız var bugün...

Neredeyse unuttuğum, yıllar önce şöyle bir karıştırdıktan sonra kitaplığımın bir köşesine koyduğum bir başka İslam Çupi kitabı, "Hey Gidi İstanbul" (Çınar Yay., 1995) ise tam bir sürpriz oldu diyebilirim. 165 sayfalık kitabın daha ilk bölümünün başlığı "Sinema". Eski Şehzadebaşı sinemalarından, 'film uzmanı' Kör Ali Bey'e; Turan Sineması'nın sahibi içki ve kumar sever Karga Aziz'den, 'Yeşilçam'a gözyaşı şişesi gibi senaryolar yazan' Recep Filiz'e; karikatürist Deli Cafer'den Onat Kutlar'a kadar neler neler anlatıyor Çupi.

İkinci makalenin adı ise "Emek..." Evet, Emek Sineması ve Hikmet Bey var bu kez Çupi'nin kaleminin ucunda: "İstiklal Caddesi'ne çıkacak özgürlüğü aile icazeti olarak aldığım günden şu ana kadar, Beyoğlu ve yazarlık hayallerimde ne denli dolmuşluk varsa, o karanlık salonlardan aldım diyebilirim (...) Hâlâ boş yakaladıkça hayatımı yine İstiklal Caddesi'ne çıkarır, hâlâ çocukluk ve gençlik sinemalarımı ararım. Saray, İpek, Yıldız ve Yeni Melek kaybolmuştur İstiklal Caddesi için. Tıpkı benim vücudumdan çıkıp gitmiş, çocukluğum ve gençliğim gibi..."

Ve işte Hikmet Bey, Çupi'nin anlatımıyla: "Hikmet en uzun Beyoğlulu'dur belki de. Emek Sineması'nda hayata ışıkcılıkla başlamış, şimdi aynı işletmede müdür olmuştur. Zamana ve yeni kapitale mağlup olmuş İstiklal Caddesi'nde, bu erozyonun nasıl genişleyeceğini tahmin edemeden Beyoğlu'nun son sinema abidesine gözü gibi bakmaktadır, yaşlarını akıtarak."

Kitabın üçüncü makalesi, "Rejisör" başlığını taşıyor. Tek film çekmiş rejisörlerden Selahattin Moğol'u pek sevmezmiş Çupi. Demediğini bırakmamış ve yazısına noktayı şöyle koymuş: "Yaşadığı sürece sinemada hiçbir şey yapamadı Selahattin Moğol. Cihangir grubunun şakalarına figüranlık etmekten başka."

Haftaya görüşmek üzere... Sinema salonunu en son siz terk edin!

KISKANÇLIK İNSANA HER ŞEYİ YAPTIRABİLİR

"Kıskanmak"ın Seniha'sı Altın Portakal'lı oyuncu Nergis Öztürk'e mikrofon uzattık. Film vesilesiyle 'çirkinlik' ve 'kıskançlık' duygularıyla nasıl hesaplaştığını anlattı.

SERDAR AKAR FİLMİ "BARDA" NIN ÇEKİMLERİ İÇİN BEYKOZ'A GİDERKEN GÖRMÜŞTÜK İLK NERGİS ÖZTÜRK'Ü. BİRAZ gergindi. Alışık olduğumuz bir gerginliği bizim için. İlk defa sinema filminde oynayacak olmanın getirdiği heyecandan kaynaklanan bir gerginliği bu. Benzer bir heyecanı, Zeki Demirkubuz'un "Kıskanmak" setine gittiğimiz zaman da hissettirmişti bize. Sinemayı sevdiğine, bu oyuncu bolluğu içinde farklı durabileceğine işte o zaman karar vermiştik. Sağ olsun, Nergis Öztürk

öngörümüzü boşa çıkarmadı. Oyunculuğu bir meslek olarak gören, bunun gereklerini yerine getiren, söyleşide de okuyacağınız gibi bir film için birtakım duygularla da yüzleşip bu yüzleşmelerden çeşitli tecrübeler çıkaran biri kendisi. Şimdi Altın Portakal'lı bir oyuncu olarak öne çıkıyor ama emin olun genç kuşak oyuncular arasında ilerleyen dönemde de ismine sık sık rastlayacağız. Bunun için kaseti başa saralım, hem hikayesini, hem de "Kıskanmak" filminin onda bıraktığı tortuları öğrenelim istedik...

Nergis, senin oyunculuk hikayen nasıl başladı?

Aslında 15 yaşına kadar aklımda oyunculuk diye bir şey yoktu. Bursa'da yaşıyorduk. Devlet Tiyatroları'nın kursları vardır. Bir arkadaşımın ısrarıyla ben de katıldım bu kurslara. Sonra arkadaşım bıraktı ama ben devam ettim. İki yıl boyunca çok acayip bir ilgi gösterdim. Bütün hayatım tiyatro olmuştu. Ama sonra sıkıldım ve oyunculuk hayallerinden vazgeçtim.

Neden sıkıldın?

Aslında bugünden bakınca o dönem tiyatroya çok fazla anlam yüklediğimi düşünüyorum. Tiyatrocu olacağım diyordum, başka hiçbir şey düşünmüyordum. Ama yorucu geldi, vazgeçtim. Bir anda boşluğa düştüm. Üniversitede psikoloji, sosyoloji okurum diye düşünüyordum. Sonra İstanbul'a taşındık. Kapalı bir hayat sürüyordum. İsrarıyla Devlet Tiyatroları'nın kurslarına katılmama neden olan arkadaşım, konservatuar sınavlarına girmem için ısrar etti bu kez. "Tamam" deyip sınavlara girdim ve Dil Tarih'te okumaya başladım.

Nasıl bir öğrencilik dönemi geçirdin?

Çok iyi bir öğrencilik dönemi geçirdim diyebilirim. Çünkü Dil Tarih'e girince o eski oyunculuk ve tiyatro konusundaki heyecanım yeniden depreşti. Her şeyin tadını çıkardım. Bir kere Ankara'yı çok sevdim. Hâlâ da severim. Ayrıca öğretmenlerimiz

çok iyiydi. Ankara'da Öteki Tiyatro'da çalıştım. Sonra da İstanbul'a geldim. Tiyatrotem'de çalıştım. Şimdi de kendi çapımızda bir şeyler yapıyoruz.

“Kıskanmak”ın Seniha’sı çirkin bir kadındır. Sen bu çirkinlik duygusuyla nasıl yüzleştin?

Tedirginlik yarattı tabii. Biz kadınların en önemli meselesi belki de güzel olmak. İki saatte hazırlanamıyoruz malum. Açıkçası çirkinlik duygusunu pek tanımamışım. Çünkü kadınlar, o çirkinliklerini hep kapatmaya çalışır. Kendinizi kötü hissedersiniz, hemen makyaj falan yaparsınız. Güzel görünme isteği yani... Ama bu duyguyla yüzleşmek için biraz genlerimize işlemiş bu davranışlarımızdan vazgeçmek gerekiyor. Açıkçası açıkta kalmak gibi bir şeydi benim için.

Fiziksel olarak da belli bir hazırlık süreci oldu galiba?

Tabii, kendimi saldım diyebilirim. Biraz kilo verdim. İşte birtakım bakımlar vardır ya, onlardan uzak durdum. Zaten başka türlü o duyguyla yüzleşme şansınız olmuyor. Çekimler sırasında da damak yaptılar, onu takıyordum.

Kıskançlık duygusunu sen nasıl tanımlarsın ve ne kadar kıskançsındır?

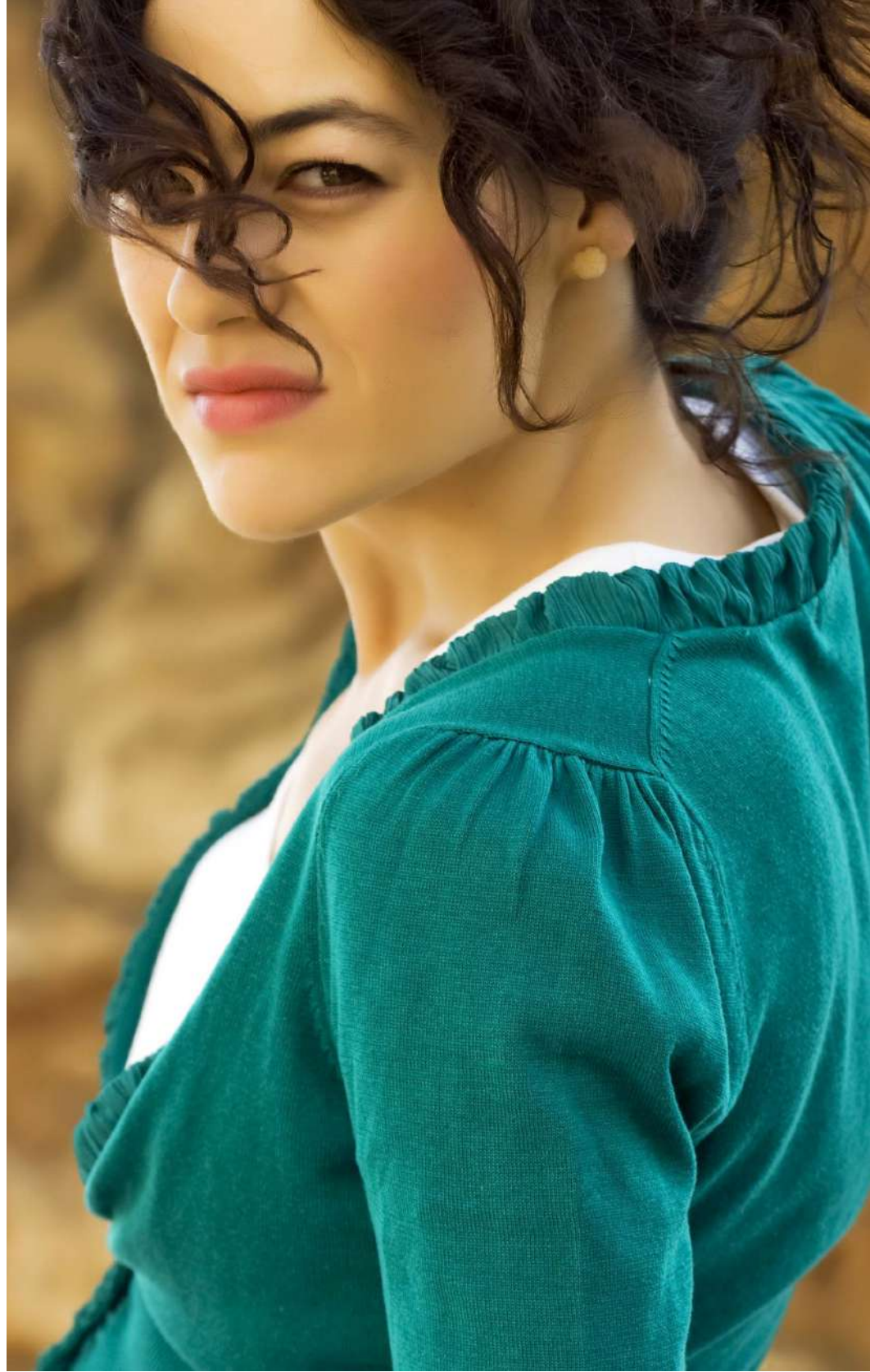
Çok tehlikeli bir duygu. İnsana her şeyi yaptırabilir. Benim de kendimi frenleyemediğim zamanlar oldu. İnsan sevdiği insanı kıskançlığı ile boğabilir.

Zeki Demirkubuz filmlerinden hangisi senin favorindir?

“Masumiyet” ve “Üçüncü Sayfa”. Hatta, “Masumiyet”i İstanbul’a gelince Beyoğlu Sineması’nda izlemiştim.

Peki o zamanlarda, günün birinde Zeki Demirkubuz’la çalışırım hayalleri kurar mıydın?

Yok... Yani sen soruyu sorunca, hani şimdi o anı hatırlamaya çalışıyorum, o dönemki Nergis’i hatırlamaya çalışıyorum. Ama hani öyle mutlaka şununla bununla çalışayım derdim yok. Güvenebileceğim ve güven vereceğim herkesle çalışmak istiyorum.

Fotoğraflar: **Muhsin Akgün**

Malum, oyuncu yönetimi konusunda Zeki Demirkubuz çok önemli bir yönetmen. Onun setinde bir oyuncu ne öğreniyor?

Onunla iyi ki çalışmışım. Yani öğretici bir set oluyor. Ama uzun uzun anlatmak yerine, şu klasik cümleyi söyleyeyim: “İyi ki onunla çalışmışım.” Ama bu cümleyi yüreğimden

söylediğimi de bil. Ama şöyle bir şey oldu. Kendi hayatımda da durmam gerekiyordu. Tam da soluklandığım bu dönemde Zeki ile çalıştım. Şimdi başka bir yere geçtiğimi hissediyorum. Ama nereye geçtim, onu bundan sonra göreceğiz. İnşallah hayırlı bir yer olur benim için!

MODASI GEÇMEYEN 11 KARAKTER

Kılıkları, kıyafetleriyle perdeden sokağa taştlar, film kahramanı olmanın çok ötesine geçtiler, kendilerine beden veren oyuncular tapılası birer ikona dönüştürdüler. Stilleriyle, ait oldukları kuşağı tepeden tırnağa kendilerine benzettiler.

B AZI FİLMER MODA OLUR, BAZILARI İSE MODA DOĞURUR. BUGÜN SİNEMA TARİHİNİN İZİ ÇIKMAYAN O BÜYÜK İKONLARINI

anarken onları sadece performanslarıyla değil, giydikleriyle, popüler kültüre vakfettikleri stilleriyle birlikte tahayyül edebiliriz! Indy nasıl şapkasız var olamazsa, Cary Grant'ın de şık gri takımını göz ardı edemez, "The Fifth Element"i Gaultier'siz, "Top Gun"daki Maverick'i de pilot ceketi ve Ray-Ban gözlükleri olmadan düşünemeyiz. Biz izleyicilerin bu noktada beyazperde karakterleriyle aynı kaderi paylaştığımız bile söylenebilir, hepimiz modanın kölesi değil miyiz, orada ya da burada! Tek fark, onların bizden bir adım önce olması belki de! Hazır Chanel de podyumdayken gelmiş geçmiş en kalıcı 'moda-yaratan-filmler'e bir bakalım...

1 HOLLY GOLIGHTLY (ÇILGINLAR KRALİÇESİ/ BREAKFAST AT TIFFANY'S, 1961)

En az filmin kendisi kadar afişinin de zihinlere kazınmasındaki en büyük sebep Audrey Hepburn'ün Fransız modacı Givenchy'nin kendisine diktiği dünya güzeli elbisesi değil midir? Hepburn'ün asil kıvrımlarını, zamansız zarafetini ortaya çıkaran o siyah saten elbise... Oldu olacak aksesuarlarla da tamamlayalım: Siyah eşarp, eldivenler, iri güneş gözlükleri, inci gerdanlık ve uzun ağızlıklı sigarası... Bugün "Sex and the City" kadınlarının Manhattan'ın gelmiş geçmiş bu en hakiki sosyetesinden öğrenecek ne kadar çok şeyi varmış dedirtmiyor mu hâlâ? İkonlar satın alınamaz, en fazla yapabileceğiniz, 40 yıl sonra 800.000 dolar verip bu siyah elbiseyi dolabınıza asmak olur!

2 JIM STARK (ASİ GENÇLİK/REBEL WITHOUT A CAUSE, 1955)

Evet, James Dean zaten bir aziz, her asinin gönlünde yatan bir arslan. Ama yine de en çok satan oyuncak figüründe bile gözden kaçmayan ve 1950'lerde nice "modern Romeo"yu peşinden sürüklemiş kutsal bir kıyafet söz konusu: Aykırı personasının altını çizercesine parlayan kırmızı ceket, beyaz tişört ve kot... Bu üçleme de en az yakışıklının kendisi kadar can yakmıştır. Zira 17 yaşındaki bir ergenin dramını daha iyi ne anlatabilirdi ki! Filmin yönetmeni Nicolas Ray'in de dediği gibi: "Jimmy'yi siyah Mercedes'in önünde kırmızı ceketle ilk gördüğünüzde, bunun basit, sıradan bir poz olmadığını hissediyorsunuz. Daha ziyade bir uyarı, bir işaret olduğunu..."

3 TYLER DURDEN (DÖVÜŞ KULÜBÜ/ FIGHT CLUB, 1999)

21. yüzyılın en fiyakalı anti-kahramanlardan biri olan Tyler Durden'in karizması ağzı burnu patlak dolaşmasından gelmiyor. Bugün ikinci el dükkanların kıymete binmesinde, 'vintage'ın sosyeteye bulaşmasında, kırmızı deri ceketlerin, güneş gözlüklerinin sokaklara saçılmasında bu kaos elçisinin büyük payı var. (Pitt o ünlü kürklü paltosunu da bir eskiciden almış!) Don giymediğini bildiğimiz bu karakterin gardrobu hayat duruşunu o kadar iyi besledi ki gidecek yeri, amacı olmayan bu adamın dizginsiz cesareti değilse de üzerindeki herkes bulaştı. Tyler Durden modasının arkasındaki beyin olan kostümcü Michael Kaplan sağ olsun, erkekler bir rengarenk tişört tutturdular, gitti!

4 NEO (THE MATRIX, 1999)

Bilimkurgu modasını yeniden tanımlayan "Matrix", en az Smith'lerin, Neo ve Morpheus'un bugün artık 20 TL'ye bulabileceğiniz çakma güneş gözlükleri kadar Neo'nun uzun siyah paltosuyla da modacıları uzun süre meşgul etti. Hatta bu paltoya ilgili çıkan en büyük tartışma kumaşı üzerine oldu. Bilimkurgu kostümlerinin folyo görünümüne karşı Neo'nun yeni fütüristik kılığı sözde 80'lerin derisini geri getirmiş ve siyaha yeni bir anlam kazandırmıştı. "Blade Runner"ın devamı olan bu yeni siber kültür modası Balenciaga ve Dior gibi yerleşik modaevlerini dahi etkiledi; meğer deri değil de yündenmiş o trençkot: Kuşaksız, yere kadar uzun, minimal, ister Ninja deyin, ister "Survivor" teması!

5 ANNIE HALL (ANNIE HALL, 1977)

Diane Keaton'ın bu Oscar'lık komedide giyeceği giysiler için uzaklara gitmesine gerek yoktu: Kendi dolabından kesip yaptırdığı parçalarla pekâlâ yeni bir moda akımının öncüsü olmayı başarabilirdi. Geniş kenarlı tuhaf şapkası, bol kesimli erkek pantolonu, Ralph Lauren kravatıyla üzerine iki beden büyük, ilk bakışta uygunsuz gelen bu eklektik tarz, kadınları butikler yerine mahalledeki eskicilere gönderdi. 30'ların Marlene Dietrich ve Katharine Hepburn'ü gibi kadının rahat imajını yeniden popüler kıldı, maskülen kadın giyiminde yeni trend oldu. Erkeklerin bile androjen modasını bu denli kabul etmesinde, sayısız tasarımcının bu yeniliğe yatırım yaptığını düşünecek olursak, sanki hepimiz ona borçluyuz.

6

6 TONY MANERO
(CUMARTESİ GECESİ ATEŞİ/
SATURDAY NIGHT FEVER, 1977)
Diskonun 70'lerdeki kralını başka yerde aramayın. O burada, beyaz takım elbisesiyle istikbalin göklerde olduğunu işaret eden pozuyla karşınızda: John Travolta başta siyah bir takım istemiş, ama tasarımcı Patrizia von Brandenstein beyaz renginin disko ışıklarını daha iyi yakalayacağını, onu kalabalıktan ayıracağını anlatmış. Sonuç ortada, Travolta'dan sonra elektrik renkli, açık yakalı polyester takım giyen, hatta ortasına da bir madalyon sallandırarak 'piyasaya' çıkan kaç adam پیدا oldu! Alta platform ayakkabılar, kafada bolca jöle, işte size tüm şaşaasıyla yeni tip işçi sınıfı modası: Bu delikanlılar mahalledeki diskoya gidip belki tüm maaşı bıraktılar ama caka satmayı da başardılar.

7

7 ALEX OWENS
(FLASHDANCE, 1983)
Yine bir Michael Kaplan operasyonu! Gündüzleri kaynakçı, geceleri ise dansçı olan Jennifer Beals'in giydiği, yıkanınca küçülmüş gibi duran sweatshirt'üyle yeni bir moda peydahlandı. Kazağın bu denli rağbet görmesindeki ayrıntı kostüm tasarımcısı Michael Kaplan'ın makasla güzelce kestiği açık yaka. Amerikan halkı bir anda hep bir ağızdan "Flashdance" kazağından ister oldu. Evet, belki o zaman da spor giyim revaçtaydı ama yırtık sweatshirt'ler, taytlar, tozluklar, kafa bantları ve konç ayakkabılar bir araya gelince herkes dans stüdyosundan çıkmış gibiydi bir dönem. Bugünlerde geri dönen 80'ler modasıyla birlikte "Flashdance" de yeniden incelemeye alınmış durumda!

8

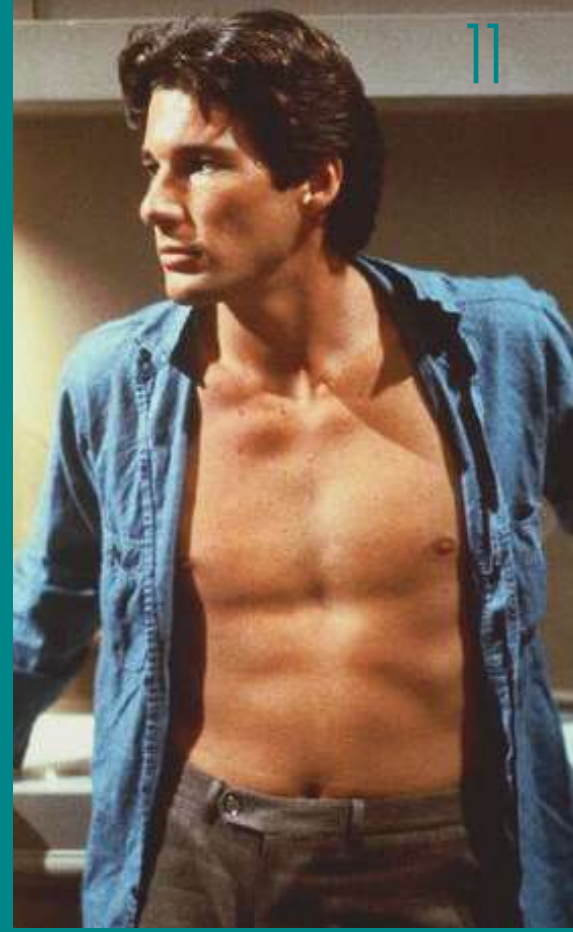
8 BONNIE PARKER
(BONNIE VE CLYDE/BONNIE AND CLYDE, 1967)
Faye Dunaway bu rol için rahat, bol giysiler istemiş, özellikle de kaçış sahnelerinde kolay hareket edebilme düşüncesi ve hatta umuduyla. Ancak filmin kostüm tasarımcısı Theodora van Runkle ona bambaşka bir koleksiyon teklif etmiş: Desenli eşarplar, kalem etekler, örgü hırkalar... Bu tanışmayla sadece Bonnie Parker'ın değil, Faye Dunaway'ın de modaya bakışı değişmiş. 1930'ları o yılların modasına çağıran bu film retro ve şık olanın yeniden dirilişini sağladı. Örneğin yamuk takılan bereler eskiden sadece şairlerin veya Fransızların mülkiyetindeyken, aksesuar olarak bugünkü haline biraz da Dunaway'in o zamanki endamı sayesinde geldi.

9

10

11

9 RENTON (TRAINSPOTTING, 1996)

Brit modasının en büyük temsilcisi oldu bu film. Soluk siyah deri ceket, yırtık kot, alakasız süveter kombinasyonu... "Trainspotting" in kaygısızca yarattığı 'cool' giysilerden etkilenerek yola çıkan kaç modacı var! Bu pop kültürü histerisi yüzünden i-D, The Face gibi moda dergisi editörleri sıkı model avına çıktılar. Eroinin şırıngaladığı bu rock'n'roll modasının bugünün indie rock camiasına baktığınızda halen geçerli olduğunu göreceksiniz: Boş bakışlı, cılız bedenler, yağlı saçlar, avurtlar çökmüş... Calvin Klein'ın eroin şıklığını marka haline getirdiği 1997 kampanyasını hatırlayın veya Kate Moss'u ve hatta Bill Clinton'ı. O bile bu duruma müdahale ederek, "Rica ediyorum, kıyafet satmak için bağımlılığı pompalamayın!" demişti.

10 JULIETTE HARDY (VE TANRI KADINI YARATTI/ET DIEU... CREA LA FEMME, 1956)

Brigitte Bardot'nun güneşlendiği sahne: Üzerinde kumaş parçası var ya da yok, hatta olması gerektiğine dair bir farkındalık hali de yok. Yeni bir seks sembolü olarak romantizme karşı hippie'lerin savunduğu özgür aşk yaklaşımını benimsemiş, yeni kariyerinin başlangıcında... Belki bikini uzun yıllardır ortalıkta idi ama Bardot onu giyene kadar bu denli evrensel bir sansasyon yaratmamıştı. Sonra babetler, "Bardot yakası" olarak anılan açık yakalı giysiler ve dağınık saçlar da bu cazibenin ek sponsorları. Yönetmen ve aynı zamanda Bardot'nun kocası olan Roger Vadim'in eşsiz şehveti yakalayan gözüyle, o bikini bir daha asla öyle görünmedi.

11 JULIAN (AMERİKAN JİGOLO/ AMERICAN GIGOLO, 1980)

Fuğu hiç bu kadar stil olmamıştı! Bu filmin gücü ne iyi oyunculuktan ne de iyi senaryodan geçiyor: "Amerikan Jigolo"nun en hit yanı Richard Gere'in Armani'lerden oluşan gardırobudur. Los Angelesli, fazlasıyla materyalist ve sosyetik "hayat adamı" Julian karakteri klas, pahalı, tarzıyla dikkat çeken elit bir koleksiyon sundu. Masum, erkeksi şıklığı yansıtan giysilere bir daha bakın, o zamanlar henüz adı sanı duyulmamış Giorgio Armani'nin bugünkü şakirtisini gözlemleyeceksiniz. Dolayısıyla, filmimizin ana kahramanı olan o narsist karakteri suçlamamak lazım, kim bir Armani koleksiyonunu taşısa aynı komplekse girer!

UZAYDAN DÜNYAYA SEVGİLER GETİRDİK

Şizofreniden mustarip bahtsızlar hariç, bir uzaylıyla tokalaşan insan evladı yok henüz. Ne var ki her fanteziyi gerçek eden sinema burada da imdada yetişiyor. İnsanı tam 100 yıldır uzaylıyla içli dışlı ediyor.

HER DİĞER ŞEY GİBİ, UZAYLILAR DA YA VAR YA YOK. "UZAYLILAR VAR" DİYEN TEORİ TEMELDE ŞUNU SÖYLÜYOR: EVREN ÇOK büyük. Dünya ise çok küçük. Koca evrende sadece yeryüzü uygarlığı varsa o zaman bu kadar yer israf edilmiş sayılır. Buna karşın bir de uzaylının olmadığını iddia edenler var. Fermi paradoksuna göre bir uygarlığın içinde bulunduğu galaksiyi kolonileştirmesi beş milyon yıl kadar sürüyor. İnsan evrimi deseniz dört milyon yaşında. Yani Samanyolu galaksisini kolonileştirmemize daha bir milyon yıl var. Fakat evren aşağı yukarı 13 milyar yaşında. Bizim milyonlar devrede kulak yani. Soru şu: Oralandan bir yerden de mi hiç çıkmadı yahu bu kolonizasyona talip olacak bir uygarlık? Hadi denediler de kanıtları bize ulaşmadı diyelim. Hiçbiri mi bizim gibi tanışıp sevişmeye hevesli değildi? Bir radyo sinyali olsun yollamadılar mı küçük mavi gezegenden yakalayabileceğimiz? Maalesef yanıtlar hep hayır.

Sözün özü uzaylı diye bildiğimiz dünya dışı zeki bir canlının olmama ihtimali olmasından daha yüksek. Fakat sanat bilim dinlemez. Olmayanı var eder. Her zaman da kendi burnunun dikine gider. Aslen eğlence aracı olarak yaratılan sinema da ta 1902 tarihli "Aya Yolculuk"tan (Le Voyage Dans La Lune) beri bunu yapıyor. 100 yılı aşkın süredir izleyiciyi hakikatte var olmayan uzaylı tasavvurlarıyla hayrete düşürüyor.

Perdede her yıl mutlaka bir iki kez uzaylı görüyoruz. Kimi iyi kalpli, munis. Fakat çoğu bir tehdit odağı. İnsanları

terörize ediyorlar. Dehşet duygusu yayıyorlar çevrelerine. E.T. ya da Superman gibi mülayim örnekleri kenara koyalım. Genelde tek başlarına takılan uzaylılar bu tekinsizliği daha şiddetli yaratıyor. "Alien" ya da "Predator" gibi filmlerde yaratığın kıyımına şahit olanlar korkuyu iliklerine kadar hissediyor. Bu korkunun temeli, bilinmeyen, anlaşılamayanın ruhta yarattığı çekince duygusu. Her yabancı şeye düşman kesilmek insanın doğasında var. Her düşmandan korkmak da keza.

Ender olarak filmlerde uzaylının bir sosyal lego parçası olarak ele alındığı da oluyor. Bunun son örneği "Yasak Bölge 9" ki yılın filmlerinden biri şimdiden. Eğer "Transformers" serisinin besili robotlarını saymazsak, "Yasak Bölge 9" uzaylıları epeydir ilk kez bir sosyal öge olarak kullanıyor. Uzaydan gelenlerle dünyada yaşayanların ilişkisini inceliyor. Güney Afrikalı yönetmen Neill Blomkamp sinema tarihinde birçok örneği olan bu alt türün oldukça taze ve doyurucu bir örneğini sunuyor. "Yasak Bölge 9" başka gezegenden gelen zeki canlıyı kullanarak medeniyet tarihinin başının belası olan ırkçılığı alegorik bir bombardımana maruz bırakıyor. Çok gerilerde değil, ta 90'ların ortasına kadar sömürgeci beyazların yerli siyahi halka uyguladığı ayrımcılığın acısını yaşayan Güney Afrika'da bir üst gerçeklik yaratıyor. Uzaylıyla insanı karşı karşıya getiriyor. Bu sefer kötü muameleye maruz kalan, ötekinin de ötekisi pozisyonuna konulanlar uzaylı göçmenler. İnsanoğlunun önyargı ve hoşgörüsüzlükte kainat lideri

olduğunu birinci elden deneyimliyorlar. Bir varoş toplama kampına tıkıştırılan yaratıklar örgütlenememenin sancısını 20 yıl boyunca gıda ve barınaksızlıkla, polis şiddeti ve tecrit ile çekiyorlar.

UZAYLININ DÜNYA DEMOGRAFİSİNE ENTEGRE OLMASI ZOR ZANAAT. İNSANOĞLU KENDİ GENETİK yapısını paylaştığı kardeşlerini bile millet, ırk gibi kıyıtlı kavramlara göre indeksleyip kin tutmaya bu kadar meyilliyken galaksinin öbür ucundan gelen iz bilmez yol bilmez yabancıya kucak açması zor görünüyor. "Yasak Bölge 9"un birçok buluşunu çaktırmadan yürüttüğü, çok benzer bir temaya odaklanan 1988 tarihli "Alien Nation" da yabancı olana toleranssızlığın ve yabancıyı ancak kendisine benzetmek suretiyle kabullenmenin hikayesini anlatıyor. Aynen "Yasak Bölge 9" gibi "Alien Nation" da da uzaydan dünyaya düşen bir köle gemisi göçmen olarak devlet tarafından kabul edilip günlük yaşama eklemleniyor. Yaratıklar saçsız kafalarındaki dövmeye benzer lekelere rağmen insan gibiler. "Yasak Bölge 9"daki uzaylılara yöneltilen "karides" tarzı hakaretleri daha az duyuyorlar. Buna rağmen hepsine dünyalı isimleri verilmiş, bir üst kimlik dayatılmış. Köle oldukları bilindiğinden hepsine birer meslek biçilmiş, çalıştırılıyorlar. Hikayenin odağındaki espi de bu. James Caan'ın oynadığı sert polis dedektifinin yanına partner olarak uzaylı bir dedektif veriliyor. Ardından öykü boyunca

İÇİMİZDEKİ İRLANDALILAR!

Uzaylıyı dışarıda değil içimizde arayan "Invasion Of The Body Snatchers"ın yıllar içinde üç uyarlaması çekildi. Bir de bu filmin ana fikrinden oldukça etkilenen, lakin doğrudan uyarlama tabiri edilemeyecek iki John Carpenter filmi var. İlki "The Thing From Another Planet"ın uyarlaması olan "The Thing" sayılabilir. Kutuplarda insanın içine girip önce onu yok eden, sonra da onun suretine bürünerek sahtesine dönüşüp yeni avlar arayan bir uzaylı organizma yaşıyor. Bölgede araştırma yapan bilim adamlarının küçük sosyal yapısına sızarak iti ite kırıdıyor. En sonunda kim yaratık kim gerçek insan belli olmuyor. Film karanlık, umutsuz bir tonda, çaresiz bir bekleyle kaplanarak yılının başını küçükken ezmemenin faturasını izleyiciye kesiyor.

Bu filmten altı yıl sonra mizahi yönü ağır basan ve özgün bir fikirden yola çıkan "They Live"i çekti yönetmen. 80'lerin apolitikliğine ve tüketim odaklı pop kültürüne giydirmeye soyunan muhafazakar Carpenter, bir güneş gözlüğü ile görünür olan uzaylıları sosyal gerçekliğin parçası yaptı bir defa daha. "Invasion Of The Body Snatchers" gibi "They Live"in uzaylıları da insan görünümünde aramızda yaşıyorlar. Kimi politikacı, kimi işadami, kimi polis. Bizi uyutarak dünyanın yönetimini çoktan ele geçirmişler. Normal insanları da bilinçaltına yönelen gizli mesajlarla kah reklam panolarından kah TV'den kah radyodan zihin kontrolü altına almışlar. Filmin zirvesi muhtemelen normal insanların gerçekleri gösteren gözlüğü giymeyi reddettiği, hatta bunun karşısında mücadele ettiği anlar. Uzaylı varsa ve tehdit oluşturuyorsa dahi statükonun bozulmaması, konforuna düşkün insanın işine geliyor. Varsın dünya batsın!

Invasion Of The Body Snatchers

uzaylının dünyada yaşarken baş edebilecekleri sorunlara şahit oluyoruz: Kendilerine uygun gıda bulabilecekler mi? İletişim sorunu nasıl çözülecek? Nasıl dinlenecekler? Nasıl eğlenecekler? Nasıl üreyecekler? Sağlık sorunları olacak mı? Onların politikaları, sanatları, sporları, ekonomileri nasıl işliyor?

Bir uzaylı mütehassısı olan Steven Spielberg dünya dışı canlı tasvirinin ana hatlarını şöyle çizer: Uzaylınız iyi niyetliyse ağzı küçük, gözleri büyük olur. Uzaylı canavarısa gözleri küçük, ağzı büyük olur. Aynen "Alien" ya da "Predator" gibi. Nohut gibi gözleri, keskin dişlerle dolu devasa ağızla vahşi bir hayvan gibi size saldırmaya hazırdır. Anatomisiyle tehlike teşkil eder. Fakat Spielberg ziyaretçi koyuyorsa filmine, onları ekseriyetle iyi canlılar olarak betimliyor. "Close Encounters" da ve "Yapay Zeka" da uzaylılar dünyaya tamamen bilimsel, dostane tavırlar içinde araştırma yapmaya geliyor. En son Indiana Jones halkasında da uzaylılar birer intergalaktik arkeolog olarak tasvir ediliyor. Besbelli ki Spielberg'in aşkın uzaylılarından kat kat ilkel canlılar. Teknolojileri almış başını yürümüş. Yine de bize bir şans verip iletişime geçiyorlar. "E.T."nin uzaylısı bu gibi ziyaretlerin birinde geride unutuluyor. Henüz yetişkin bile değil. Çocuksu, oyuncu tavırları ile ancak bir çocuğun anlayışını ve dostluğunu kazanabiliyor. Yetişkinler onu

üzerinde deney yürütülecek, vücudu incelenecek bir kobay faresi olarak görmekte ısrarcı. Spielberg'in kamerası da bu filmde hep çocukların boyu hizasından dolanıyor. E.T.'yi yakalamak isteyen erişkinleri hep bel hizasından görüyoruz. Yüzü olmayan bir örnek kötü adamlara dönüşüyorlar giderek. Spielberg'in olası bir galaksi ötesi iletişim çabasına yanıtı elçi olarak "içimizdeki çocuğu" görevlendirmek. Yetişkin zihniyeti çocuğunki gibi teklifsiz değil. Haliyle yabancıyla iletişim kurarken hesapçı, temkinli, tedbirli, şüpheli. Bu da doğal olarak belli dozda düşmanlığı taşıyor heybesinde. Haliyle uzaylının üstün zekasıyla iletişim kurulamıyor. Eğer E.T.'nin parlayan işaret parmağına dokunmak istiyorsak önce önyargılardan arınıp hoşgörüyü içselleştirmemiz gerek.

U ZAYLILARI ASLA GÖREMEYECEĞİMİZİ İDDİA EDEN TEORİNİN BİR DE FRAKSİYONU VAR. BUNA GÖRE TEKNOLOJİYE

sahip her uygarlık uzay uçuşu mertebesinde gelişim kaydettikten kısa süre sonra yok olmaya mahkum. Bunun nedeni ya nükleer ya biyolojik ya da nanoteknolojik felaket olabilir. Hiçbiri olmasa ekolojik kaynaklar tükeniyor. Canlının yaşamak için gereksindiği temel ihtiyaçlar karşılanamıyor. Yani teknoloji kendi evladını yutuyor, medeniyeti yok

Yasak Bölge 9

ediyor. Teoriye göre teknoloji geliştirseler bile uzaylılar bir noktada kendini yok ediyor. Milyonlarca yıllık evrim başa sarıyor. Bu doğruysa, biz de bugüne kadar defalarca yok olup sil baştan bir hücre olarak evrimimize başlamış olabiliriz.

Sinemada bu tehdidi dile getirmek amacıyla insanlarla iletişim kuran birçok uzaylı oldu. Birincisi 1951 tarihli "Dünyanın Durduğu Gün" (The Day The Earth Stood Still) sayılabilir. Barış elçisi olarak dünyaya gelen Klaatu ve her şeye muktedir robotu Gort tüm dünyaya silahlanma yarışını bırakmaları mesajını getirir. Aksi takdirde kaçınılmaz olarak bu silahlar kullanılacak ve büyük bir yıkım sonucunda dünya çöp gezegen olacaktır. Bu da evrenin sükuneti açısından iyi karşılanmaz. "Biz yandık, siz yanmayın" der üstün bir uygarlık bize.

Aynı mesajı James Cameron'un başyapıtı "The Abyss"te de görürüz. "Close Encounters"daki uzaylılar adeta sualtında yaşamaya başlamış ve yıllardır kendini insanlardan gizlemişlerdir. İşin içine bir nükleer başlık karışınca harekete geçerler. Suya hükmeden teknolojilerini kullanarak nükleer silahlanmaya dur denmesini talep ederler. Aksi halde bizim ellerimize bırakmadan onlar insanlığı, hem de tsunami kullanarak dümdüz edecektir. Amaç mavi gezegeni kurtarmak, üzerinde yaşayan ilkel ve savaşçı insanları ortadan kaldırmak. Uzaylı değilse de siberuzaylı sayılabilecek "The Matrix"ın Ajan

Smith'inin dediği gibi insanlar birer virüs zira. Teknolojinin ulaştığı son noktanın kendi medeniyetini yok etmek olduğunu bilen meleksi uzaylılar Cameron'un filminde 20'nci yüzyılın savaş tarihinden sayısız örnek vererek başkahramanı bu nükleer tehdide karşı uyarırlar. Fakat sanatın cilvesi gereği ayak oyununa gelirler, kafakola alınırlar. Uzaylı da olsa kusurlu bir insan yaratımı neticede.

"Dünyanın Durduğu Gün" 50'li yıllardaki "uzaylılar saldırıyor" temalı filmlerin arasından barışçı mesajıyla sıyrılan bir yapımdı. Buna karşın 1951'de "The Thing From Another Planet" ya da 1956'da "Invasion Of The Body Snatchers" gibi paranoya aşıl原因an filmler de yapıldı. Amerikalıların komünizmle savaştıkları propaganda yıllarına denk gelen "Invasion Of The Body Snatchers"ta uzaylılar ülkeyi basar. Fakat öyle göstere göstere değil. Bu uzaylı canlılar insanların suretine bürünür önce. Ardından öldürdükleri insanların yerine geçerler. Had safhada histeri ve paranoya hasıl olur. Anti komünizm sürecinde kendi içinde günah keçisi avlayan Amerika'dan bahsediyoruz. Uzaylıyla insanın bir suret kılınması keskin bir panik duygusu uyandırıyor. Kim dost kim düşman belli olmayınca gerilim ve güvensizlik tırmanıyor. Öteki konumunda olması gereken uzaylının bizzat bizden biri olup aramızda dolaşması duyurduğu dehşeti ikiye katlıyor sanki. [\[1\]](#)

The Abyss

Teknolojik gelişmenin son noktasının medeniyeti yok etmekte olduğunu bilen meleksi uzaylılar, Cameron'ın "The Abyss"inde 20. yüzyılın savaş tarihinden örnekler vererek kahramanı nükleer tehdide karşı uyarır.

KİRALIK KATİL

Melville'e göre, 'cool' kavramının sinemadaki karşılığı olan Jef Costello bir şizofren! Acaba 42 yıldır biz bu filme başka anlamlar mı yüklüyoruz! Ne olursa olsun, trençkotu, fötr şapkası, beyaz eldivenleri ve Gitanes sigarasıyla sinemanın görüp göreceği en yalnız adamlardan biri o!

BU BAŞYAPIT, BİR FİLMİN YÖNETMENİN ELİNDEN ÇIKTIKTAN SONRA ARTIK NASIL DA KENDİSİNE AİT OLMADIĞINI, filmin kendi yolunu bir şekilde çizdiğini ve izleyenlerin onu nereye oturttuğunun güzel de bir örneğidir. Jean-Pierre Melville "Kiralık Katil"de (Le Samourai) şizofren bir kiralık katilin hikayesini anlattığını söyler. Oysa izleyiciler ve filmin hayranları Jef Costello'yu şizofrenisiyle değil 'cool olmak' tanımının belki de doğuşuna katkıda bulunan ve yalnızlığının verdiği melankoliyle büyüleyen bir karakter olarak içselleştirdiler. Aslında bütün bunların yanı sıra Jef'in Alain Delon'un donuk mavi gözlerinin ardında ruhunun artık boşaldığı bir adam olduğu ve kendi ölümüne doğru yarı bilinçli bir yolculuğa çıktığı "Kiralık Katil", şizofren bir kiralık katilin hikayesinden çok öte bir filmidir...

Melville'in filmi, "Samuray"ın Bushido Kitabı'ndan bir alıntıyla başlar: "Samurayın yalnızlığından daha büyük bir yalnızlık yoktur; belki ormandaki kaplanınki hariç..." Hemen ardından yatağında takım elbisesi içinde sırt üstü yatmış Jef, jenerik boyunca sakın sakın sigarasını içer. Kiliselerde tabut içinde süslenip, giydirilen ve sevdiklerine gösterilen cesetler gibidir. Jef Costello'nun derin yalnızlığına eşlik eden tek şey kafesinde sürekli cikleyen minik bir kuştur.

Filmi üçe bölüp devam edelim; Jef'i tanıdığımız ilk bölüm, onun yeni işine yaptığı titiz ve rutin hazırlıkların detaylı bir sunumundan oluşuyor. Bir araba çalar, silahı satın alır ve kendi sahte şahitlerini oluşturur. Sonunda arabasının kontağını

kapatmadan hedefinin (bir gece kulübü) önünde park eder. Kulübün patronunu en ufak bir tereddüt göstermeden öldürür. İşini bitirip odadan çıkarken kulübün piyanisti Valerie'yle göz göze gelir. Jef artık görünür olmuştur! Hemen oradan kaçır, ama bu sonun başlangıcıdır.

İkinci bölüm koca bir polis sorgusudur. O gece toplanan şüphelilerin arasında Jef de vardır. Üstelik cinayet sırasında giydiği her şey üzerindedir. Yani teşhis edilmesi kolaydır. Tanıklarla yüzleştirilir. İnatçı bir polis dedektifi, Jef'in katil olduğuna inanır ama piyanist Valerie'nin ondan yana ifade vermesiyle serbest kalır.

Üçüncü bölüm, hem polisin hem de artık görünür olduğu ve dikkat çektiği için işverenin takip altına aldığı, Paris ormanında giderek daralan bir çemberin ortasındaki 'yaralı kurt'un kendi sonuna doğru gidişini anlatır. Müşterisi ona yeni bir iş teklifi yapar. Onu net olarak gören kişiyi yani Valerie'yi öldürmesini ister.

Valerie'nin filmdeki konumu dikkat çekici bir görsellikle desteklenir. Leopar desenli kürkle iki defa net bir şekilde gözükmesi boşuna değildir (baştaki alıntıyı anımsayın). Jef, kendisini neden teşhis etmediğini ona sorduğunda üzerinde siyah bir elbiseyle bembeyaz bir koltukta oturuyordur. Jef'in polis tarafından vurulmasına sebep olacak ikinci buluşmada ise siyah bir taburenin üzerinde beyaz bir elbiseyle. Ancak filmin hikayesi içinde Valerie'nin, Jef'in işvereni Olivier ile aynı evde yaşadığı, bu yüzden yanlış ifade verdiği gerçeği vardır. Jef, bunu Olivier'yi öldürmeye gittiği zaman fark ettiğinde

Valerie'ye bakışı değişir.

Valerie'nin Jef'in ölüm meleği olduğu ve Jef'in de bunu bile bile ölmeye onun yanına gittiği apaçık belli edilir. Hayatla olan tüm bağlarına bir bir veda ettiği, bize kısa sahnelerle gösterilir. 'Son işi'nin bulunduğu yerin önüne geldiğinde, arabasının kontağını kapatarak park eder. Vestiyere şapkasını bırakır ama fişini almak umurunda değildir. Barmen "Buraya gelmemeliydin, git burdan" der. Jef'in cevabı manidardır: "Gitmek üzereyim."

Filmin başında, Jef arabasıyla kırmızı ışıkta beklerken başka bir arabada güzel bir kadın ona bakar ve gülümser. Jef bu kadını görür ama ona hiç aldırış etmez. Bazı yazarlara göre ölüm meleği filmin hemen başında kendisini başka bir kadın suretinde göstermiştir. Oysa Melville yine son noktayı koyar: "Bu sahne Jef'in şizofrenisini gösterir. Normal bir adam, kendisine öyle gülümseyen bir kadını takip eder, en azından bir karşılık verir. Ama Jef hissizdir, hiçbir şey onu görevinden saptıramaz."

"Kiralık Katil" işte böyle karizmatik, melankolik ve zengin bir filmidir. Luc Besson'un "Léon"unun, Jim Jarmusch'un "Hayalet Köpek"inin, John Woo'nun "The Killer"ının ve daha birçok kiralık katil filminin de temelini oluşturur.

Alain Delon'un kariyerindeki en iyi performansını sergilediği filmde, karakterler sadece gerektiği zamanlarda konuşurlar. Sadece Melville'in büyük bir titizlikle ve kusursuzca yarattığı stilize anlatımının gücüyle değil, diyalogların en ekonomik ve doğru kullanılmasıyla da önemli bir filmidir "Kiralık Katil". ■

STAR TREK

J.J. ABRAMS AMERİKAN TV SEYİRCİSİNİ 'EĞİTEN' DİZİLER YARATTI. "ALIAS"IN ajanlar dünyasında birey-kimlik meselesine yenilikçi bir bakış getirmesi (bu bakış ona "Görevimiz Tehlike 3"ün de yolunu açtı), "Lost" gibi sarmal hikaye yapısına sahip bol flashback-flashforward rekortmeni bir diziyi hazırlapçı Amerikan seyircisine 6 yıl boyunca seyrettirmekle kalmayıp tüm dünyaya pazarlayabilmesi Abrams'ın 2000'lerin popüler kültürünü çözdüğü ve de yön verenlerden olduğunun kanıtları gibi. Aslında yaptığı kabaca eski modelleri yeniden inşa etmek. Yaptıkları çok yeni buluşlar değil. Sadece Abrams çok iyi 'yeniliyor' ve kusursuz görünen seyirlikler üretiyor. Gene Roddenberry'nin yarattığı "Star Trek" serisinin sinema maceraları türün en iyileri arasına girmekte zorlanan filmler oldular ve hep "Star Wars" filmleriyle karşılaştırılıp onların altında ezilmeye mahkum edildiler.

Son zamanlarda tükettikleri eski kaynaklarına daha sık dönmeye başlayan Hollywood, tabi ki de "Star Trek"e J.J. Abrams ile dönecekti. Çünkü Abrams çocukluğunu "Star Wars" ve diğer aksiyon filmleriyle geçirmiş, televizyonda parlak işler yapmış, genç, hiperaktif ve seyircisini tanıyan biri. Nitekim bütün "Star Trek" yapısını "Star Wars" filmlerinin yapısıyla yeni baştan ele almak, malum diziye yeni kuşaktan hayranlar katmak için çok doğru bir yaklaşım... Aslında George Lucas'ın da bizzat kullandığı, Joseph Campbell'in mitolojik hikayelerden oluşturduğu hikaye yapısı 'Kahramanın Yolculuğu'nu aynen uygulamak sinema için her zaman garantidir.

Ama tüm filmi "Star Wars" gözlükleriyle izlediğinizde de, bütün teknik başarıları, sahne sahne nasıl da uğraşıldığı ve orijinal diziye yapılan kimi keyifli göndermelerine rağmen "daha önce izlenmiş" etkisi bırakmıyor değil. Abrams filmi "Star Wars" yapısı üzerinden kurunca filmin Luke'u da haliyle James T. Kirk (parlak bir çıkış yapan Chris Pine) oluyor. Filmin başı, 'babasız' Luke'un "A New Hope"da Tatooine gezegeninde geçirdiği günleri andırıyor. Hatta sonradan

kendisine inanan bir Yıldız Filosu Komutanı (Bruce Greenwood) tarafından akademiye katılması da "The Phantom Menace"daki Annakin'in Qui-Gon Jinn tarafından sahip çıkılışını andırmıyor değil. Kirk'ün Mr. Spock'ın yaşlılığıyla karşılaşması Luke'un Obi-wan'la karşılaşması gibi. Kar içinde geçen sahneler "Empire Strikes Back"ın başları adeta. Vulcan gezegenini delmesi için kötü Romulan komutanı (tanınmaz haldeki Eric Bana) tarafından gönderilen ve filmin en başarılı sahnelerden birine ev sahipliği yapan dev matkabın üzerindeki aksiyon sahnesi "Return of the Jedi" vb...

Bu tip bir yenilemeye sıcak bakacak Star Trek fanatikleri (Trekkies) için de küçük yemler atmış Abrams. Mesela Uhura'nın düzgün fiziğini (Zoe Saldana) kısa bir sahnede de olsa gösteriyor, çocukken merak ettiğimiz 'Kirk mü döver Spock mı?' sorusunun cevabını veriyor vb. Ama Kirk ve Spock'ın romantik komedilerdeki gibi nefretle başlayan ve 'neredeyse' aşka dönüşen dostluklarının üzerine biraz fazla oynanmış olması hafiften rahatsız da etmiyor değil.

Abrams'ın bir bilim-kurgu filminde çok görmediğimiz teknik bir numaraya sıkça başvurma filmin ilgiye değer bir hoşluğu. Filmin neredeyse her sekansında kendini belli eden ve el fenerlerinin kameranın lensine tutularak elde edilmiş ışık patlamalarının detay kaybına yol açmasına bile göz yumulacak kadar çok kullanılmaları hem gerçeklik duygusu katıyor hem de filme stilize bir cila atıyor doğrusu.

Sonuçta Hollywood'un 'başa sarma' ekolünde yer alan "Superman Returns"den daha iyi ama "Batman Begins"den daha iyi olmayan bir 'yeniden üretilme kararı alınan bilim-kurgu serisinin ilk filmi' var karşımızda! Bakalım yeni "Star Trek" serisi de "Star Wars" filmlerinin altında mı kalacak? Bunu zaman gösterecek...

Uhura rolünde karşımıza çıkan Zoe Saldana ışık saçıyor. Bu yüzden Cameron'un "Avatar"ına terfi etmiş olmalı...

Eski "Star Trek" yeni bir şeyler "keşfetmenizi" sağladı. Bunda öyle bir keşif yok.

YÖNETMEN J.J. Abrams

OYUNCULAR Chris Pine, Zachary Quinto, Eric Bana, Leonard Nimoy

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 121 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD

İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET Tigon

Eskimiş ama potansiyeli olan bir seriyi J.J. Abrams gibi 'hiper' birine emanet etmek çok akıllıca...

GÜNEŞİ GÖRDÜM

YÖNETMEN Mahzun Kırmızıgöl

OYUNCULAR Mahzun Kırmızıgöl,

Demet Evgar, Ali Sürmeli,

Cemal Toktaş

YAPIM/SÜRE 2009 Türkiye, 115 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD Türkçe

ŞİRKET As Sanat

BU YIL TÜRKİYE’NİN SİNEMASAL ANLAMDA DA DOĞU SORUNU, anadilde eğitim, göç, demokratikleşme gibi konularda sıklıkla yüzümüze aynayı çevirdiği bir yıl olarak tarihe geçecek. “Güneşi Gördüm”ün de bunda karınca kararınca payı var!

İlginçtir, onca yıldır yerinde saydığımız bu başlıklar Yılmaz Güney’den Lütfi Akad’a defalarca da sinemamızda işlendi. Peki önümüzdeki aylarda Oscar tantanasıyla kimilerinin yüreciğinde tatlı bir vesvese yaratacak “Güneşi Gördüm” ne kadar yeni şeyler söylüyor?

Kabaca, pek fazla değil! Yine Doğu’dan Batı’ya gelen bir aile söz konusu; lakin bu kez “Beyaz Melek”teki gibi tedavi amaçlı değil bu ziyaret, zorunlu göç, köylerinin boşaltılması vesilesiyle... Bir kısmı doğrudan Avrupa’ya, bir kısmıysa İstanbul’a... “Güneşi Gördüm”, bir bakıma, yerinden yurdundan edilenlerin bir daha bellerini doğrultamayışları, iflah olmayışları üzerine.

Kalabalık bir oyuncu kadrosuyla yarım düzine yan öyküyü bir arada yürütmek en usta

yönetmenlerin bile altından zor kalktığı bir şey. Tüm iyi niyetine rağmen, Kırmızıgöl, dakikalar akıp da kahramanlarını sağa sola savurdukça filminin kontrolünü de elinden geçiriyor. Hele ki Norveç sahneleri evlere şenlik!

İstanbul’a gelen Ramo ve ailesi ise gerçeklik sınırlarını zorlayacak trajedileri ardı ardına yaşıyor. Galata Köprüsü’nde vuku bulan filmin zirvesi, olan biten acıların üzerine tüy diyor.

Yine de, “Güneşi Gördüm” yazının başında anılan temaları gündeme getirmesi ve bunları tartıştırması açısından iyi niyetinden şüphe edilemeyecek bir film. “Beyaz Melek”e kıyasla ayağı belki bir parça daha yere basıyor (‘balık’lı sahne gibi ham numaraları saymıyoruz) ve fakat ritmindeki sorunlar yüzünden bunu ustalıkla yansıtmaya fırsatı bulamıyor. [\[1\]](#)

Kumpanya tadındaki bu kalabalık kadrodan Altan Erkelci, Demet Evgar ve travesti kardeşle Cemal Toktaş inceliklerle sıyrılıyor!

“Beyaz Melek”ten sonra da didaktizme berdevam!

Görmek yetmiyor,
üzerindeki
balığı da sıyrıp
almak lazım!

KURTLARLA DANS

ORJİNAL ADI Dances With Wolves

YÖNETMEN Kevin Costner

OYUNCULAR Kevin Costner, Mary

McDonnell, Graham Greene

YAPIM/SÜRE 1990 ABD-İngiltere,
173 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce

ŞİRKET Tigon

ABD'nin
'günah çıkarma'
alışkanlığının etkili
bir ürünü.

AMERİKALI BEAZLARIN 'GÜNAH ÇIKARMA'YI PEK SEVDİKLERİNİ, atalarının geçmişte yaptıklarını her fırsatta 'eleştirme' çabası içine girdiklerini biliriz. Kevin Costner'in ilk yönetmenliğiyle Oscar'lara boğulmasına vesile olan "Kurtlarla Dans" da, ABD'nin bu 'günah çıkarma' alışkanlığının etkili yansımalarından.

Amerikan İç Savaşı sırasında bir sınır karakoluna giden ve orada yapayalnız kalan bir Kuzeyli subayın, bölgedeki Sioux kabilesiyle kurduğu bağın yansımalarını anlatır film. Tuttuğu günlükte yaşadıklarını kayıt altına alan kahramanımız, önyargıyla gittiği dünyanın sonu'nda zamanla bir Kızılderili olmaya doğru epeyce yol alır...

Topraklarında huzur içinde yaşamak, avlanmak, beslenmek, üremek ve 'sevmek'ten başka istekleri olmayan Kızılderililerin 'barış'ına darbe indirmek için sırasını bekleyen beyaz adamın bakışını 'tersten okuma'yı deneyen Michael Blake imzalı romandan uyarlanan (ki

senaryonun da sahibi yazardır) film, derdini yüksek tondan anlatmak yerine, usul usul ilerleyip seyirciye 'sindirme' fırsatı tanıyan bir çalışma. Üç saatlik süresi boyunca (dört saatlik yönetmenin kurgusu versiyonu da var) baş karakterin değişim/dönüşüm sürecini aceleye yer vermeyen bir anlatımla yansıtan film, Kevin Costner ve Mary McDonnell'in oyunculuklarındaki kimi sıkıntıları görmezden gelirsek etkili bir çalışma havası taşıyor.

'Amerikan rüyası' denen şeyin 'kanlı geçmişi'nden yola çıkarak 'insani' bir rota çizen bu epik western, başta söylediğimiz 'günah çıkarma' motifinin 'masum' sayılabilecek örneklerinden. Kızılderili motivasyonu hakkında 'yalan olmadığını sandığımız' şeyler söylemesi de yapımı 'kayda değer' kılıyor. [\[1\]](#)

Dean Semler imzalı Oscar'lık görüntüler, filmin yoğunluğunu körükleyen unsurların başında geliyor.

Kevin Costner'in 'komik olmaya çalıştığı' karakter çalışması, kimi zaman keyif kaçırıyor.

SOLDAKİ SON EV

ORJİNAL ADI The Last House
On The Left

YÖNETMEN Dennis Iliadis

OYUNCULAR Tony Goldwyn, Monica
Potter, Garrett Dillahunt

YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 109 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.85:1, 5.1 DD İngilizce

ŞİRKET Kanal D Home Video

Yeniden çevrim
olayında bit pazarına
nur yağmıyor!

TİPKİ BU FİLMDEKİ AZILI SUÇLULARIN, SİĞİNACAK BAŞKA YER YOKMUŞÇASINA son kurbanlarından birinin ailesinin evine sığınması gibi, Hollywood da özgün bir konu bulamadığında arşivlerinin en dipte kalan raflarına sığınıyor. İki grubun da akıbetinden hayır gelmez, gelmiyor da. Yeniden çevrimlerde bit pazarına nur yağmadığını hepimiz biliyorsunuz artık. Wes Craven'ın istismar örneğindeki (kusura bakmayın, klasik denemez) hikaye de matah bir şey değildir, ama en azından sebepsiz kötülüğün kan dondurucu tasvirlerinden biri olarak kabul edilebilir bir yanı vardır. Buradaysa her şeyin moronluk düzeyinde basitleştirilmiş bir sebebi var. Psikopat çetesi zaten kanundan kaçmasa, aylak kızlarımız da onların sabıkasına kulak misafiri olmasalar, sanki başları belaya girmeyecek de salıverilecekler. Hatta arabada kurtulmak için şiddete başvurmasalar, yani bu psikopatların damarına basmasalar, belki de kurtulacaklar. Çetenin zoraki üyesi (filmin kolaya kaçmak için sığındığı en zayıf karakter) kızın

kolyesini bardağın kenarına bırakmasa, ya da Mari ölümcül bir yaraya ve travmaya rağmen evin kapısına kadar dayanmasa zanlılar kendilerini ele vermeyecekler sanki. Evin babasının kolayca ölümcül darbeler indirebilmesi öfkesinden mi yoksa doktor olmasından mı? Bunların hepsi de kanınızı beyninize sıçratan etik dışı imalar. Bu anlamda en kötüsü de tecavüz sahnesi. O tür bir sahnede çıplaklık ve kalça hareketi gösterdiğiniz anda hayatınızın en berbat hatasını yaparsınız ve şovenizme düşersiniz. Iliadis birçok hatayla beraber bunu da yapıyor. Zor durumda kaldıklarında sınırlarını zorlayan karakter öykülerinin en iyilerini son 15-20 yılda izledik. Dolayısıyla Craven'ın enfes bir Bergman filminden esinlendiği öyküsünün dayanak oluşturacak bir tarafı da kalmadı. [2]

Yeniden çevrim denince öcü görmüş gibi kaçmamız gerektiğini anımsatıyor.

Monica Potter'ın botokstan kemikleşmiş suratına bakıp da sınırlarını aştığına inanmaya imkan yok.

KANLI TEPELER

ORIJİNAL ADI The Hills Run Red
YÖNETMEN Dave Parker
YAPIM/SÜRE 2009 ABD, 78 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce
ŞİRKET Tiglon

TESTERE" VE "OTEL" GİBİ FİLMLEİN öncülüğünü yaptığı işkence pornosu dediğimiz ve ne yazık ki giderek artan bir ilgiyle takip edilen filmlerin bir karması "Kanlı Tepeler". Aslında bir nevi onları eleştirmek gibi bir derdi de yok değil. Çünkü sonuçta bu tür filmlerin gerçeğe ne kadar yaklaşırsa o kadar başarılı olabildiğini bilip bunu hikayesinin eksenine oturtuyor.

80'li yıllarda Wes Craven tarzı bir slasher yapmış bir yönetmen filminin yasaklanmasının ardından ortadan kaybolmuştur. Ancak şimdinin internet kuşağı için bu sahneler çıtır çerez gibidir! Bir sinema öğrencisi de yılsonu projesi olarak bu filmi ve yönetmenini bulmaya kafayı takar. Önce yönetmenin bir gece kulübünde striptiz yapan kızına ulaşır (Asia Argento bağlantısı, ama ne yazık ki ondan daha yeteneksiz bir kız oynuyor!). Sonra onu, kendi sevgilisini ve kameraman arkadaşıyla filmin çekildiği yere gider. Aslında film yarım kalmıştır ve bu dört genç esas filmin yeni oyuncularını olmuştur. Böylece işkenceler başlar...

Film amacına tam olarak vakıf olabilse, ikinci sınıftan hallice bir porno film gibi başlamasa, ve eleştirdiği şeyi kendisi bizzat yapmasa samimiyetine inanabilirdik biraz...

Burak Göral

DVD'de korku filmlerine yönelik eğlenceli bir sesli yorum (commentary) seçeneği var.

Amacının dışına çıkan ve kendi çok ciddiye alan saçma sapan bir finali var filmin.

ŞEKER ADAM'IN LANETİ

ORIJİNAL ADI Candyman
YÖNETMEN Bernard Rose
YAPIM/SÜRE 1992 ABD, 93 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 2.0 DD
İngilizce ve Türkçe
ŞİRKET Kanal D Home Video

İYİ KORKU FİLMLEİ KARANLIK BİR mahzene inip hiç bilmediğiniz çarpıcı bir şey keşfetmeye benzer. Kötü korku filmleri ise sadece zihninizi ve ruhunuzu kirlletmekle kalır. Şeker Adam, şimdilerde biraz eskimiş olsa da (özellikle Şeker Adam'ın davudi bir sesle "Heleeeen, bana geeel" diye seslendiği bölümler artık komik görünüyor) ilk kategorideki sağlam yerini koruyor.

Clive Barker korku edebiyatının en özgün yazarı. Sinemadaki geç kalmış popülerliğini yeni yeni kazanıyor, bu yüzden de art arda uyarlamalarını seyrediyoruz. Bu film ise yeni yapılanlarına rağmen, hâlâ en iyi Clive Barker uyarlamalarından biri olarak başı çekmekte. Herkes korku hikayesi yazabilir, ama bir şehir efsanesi yaratmak çok daha üstün bir başarı.

Bu filmle korku sinemasının yükselen isimlerinden biri olacağını haber veren Rose ise ne yazık ki aynı başarıyı tekrarlayamadı. Filmin yaşını belli eden bazı ayrıntılarına takılısanız bile, bunun döneminin en sert korku filmi olduğunu hatırlınızdan çıkarmayın. **Kerem Sanatel**

Korku klişelerinden sıkılanlar için en beklenmedik sahnelerin hepsi burada.

İyi de kapanış sahnesi klişenin dik âlâsı, oldu mu şimdi?

KIZ KARDEŞİM - MOMMO

YÖNETMEN Atalay Taşdiken
YAPIM/SÜRE 1992 Türkiye, 94 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Türkçe
ŞİRKET Tiglon

ANNELERİNİ KAYBETTİKTEN SONRA, yeniden evlenen babalarıyla başbaşa kalan ve üvey anne iteklemesiyle dedelerinin yanına gönderilen iki kardeşin öyküsünü anlatan "Kız Kardeşim - Mommo"nun en önemli özelliği, başroldeki iki çocuk oyuncu Mehmet Bülbül ve Elif Bülbül'ün başarılı performansları olsa gerek.

Zaten, zanaat açısından çok büyük bir başarı sergilediğini söyleyemeyeceğimiz yönetmen Atalay Taşdiken'in takdir topladığı nokta da, yine bu ikiliden aldığı verimli oyunculuk olsa gerek.

Orta Anadolu'nun bir köyünde, sakat dedeleriyle başbaşa kalan ve hayatta birbirlerinden başka tutunacak dalı olmayan iki kardeş, dedelerinin evlerindeki kilerde yaşadığına inandıkları öcü Mommo'dan nasıl korkuyorlarsa, bu harika çocukların performansı sayesinde, hikaye boyunca başlarına bir şey gelmesinden de izleyici olarak o denli korkuyorsunuz. Elbette dedelerini canlandıran Mete Dönmezer ve Mustafa Uzunyılmaz'ın performansları da hayli göz alıcı.

Lakin filmin anlatım açısından aynı zenginliğe sahip olduğunu söylemek güç...

Murat Emir Eren

Hemen hemen herkes müthiş oynuyor. Elif Bülbül muazzam bir seçim olmuş.

Filmin kamera mizansenleri ne yazık ki televizyon dizilerinden hallice.

1 - Red Sonja

Farklı şekillerde tesiri altında kaldığımız üç R bir arada: Robert Rodriguez, Rose McGowan ve Red Sonja. 2010'u beklemek için iyi bir neden olduğu söylenebilir pekala.

2 - A Definitive Study of Alfred Hitchcock

François Truffaut ile Alfred Hitchcock sinema konuşuyorlar. Günlerce, haftalarca sürüyor bu konuşma. Varsın yıllarca sürsün diyor, hiç bitmesin istiyorsunuz. Türkçesi mevcut. Yine de imkanınız varsa, bu fotoğraflarla desteklenmiş, genişletilmiş baskıdan ve orijinal dilinde okuyun. Memnun kalmazsanız biz iade alıyoruz!

3 - Edwige Fenech

İlk gençliklerini 70'lerde idrak eden bir kısım (erkek) seyirci için 'özel' bir isim. En son "Otel" (Hostel) serisinin ikinci filminde, sürpriz bir şekilde, resim öğretmenini olarak boy gösterdi. Formundan bir şey kaybetmişe benzemiyordu. Özlemişiz kendisini, özletmiş...

4 - La Mujer Sin Cabeza

Sinema sanatı gün günden yeni başyapıtlar sunmaktan usanmıyor. Ne var ki bunların çoğu zaten sevdiğimiz, bildiğimiz bir şeylere

benziyor. İşte İstanbul Film Festivali'nde "Başsız Kadın" adıyla gösterilen bu Arjantin filmi hiçbir şeye benzemiyor. Günlerce etkisinde kalıyorsunuz. Görmeye çalışın efendim...

5 - 15. Gezici Festival

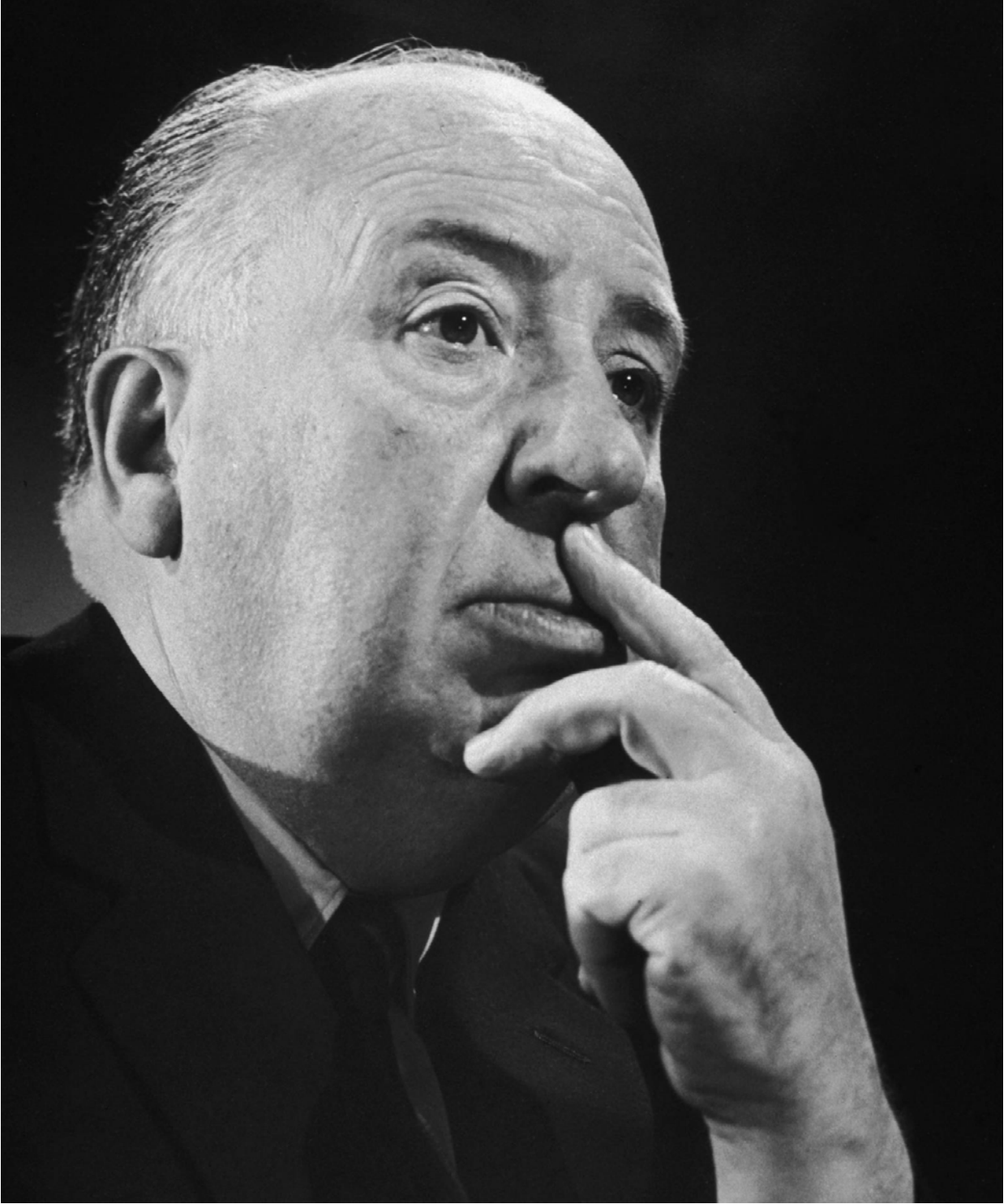
Haftanın en sevindirici haberlerinden biri, Gezici Festival'in tüm haksızlık ve şanssızlıklara rağmen 15. kez yollara düşüyor olması: 04-10 Aralık Ankara, 11-16 Aralık Artvin, 18-20 Aralık Üsküp. Perom pom perom perom...

siyad.org

40 yılın filmleri ve yazılan tek bir kitapta.

SIYAD
SİNEMA YAZARLARI DERNEĞİ
TÜRKİYE FİLM GÖRÜŞMECEĞİ

“ Sinemaya olan sevgim, tüm ahlaki kaygılardan önce gelir! ”

Alfred Hitchcock